

OKTOBER 1979

de

ECHTE WAARHEID

een tijdschrift voor een zuiver begrip

**HERBERT W. ARMSTRONG
ONTMOET PREMIER VAN JAPAN
MASAYOSHI OHIRA**

de
ECHE WAARHEID
een tijdschrift voor een zuiver begrip

12e jaargang No. 8

oktober 1979

ARTIKELEN

Deel 6: Zeven bewijzen van Gods ware kerk	2
Pauselijke visie op de toekomst — Europa's lot openbaart zich	4
Roken — heel wat erger dan een slechte gewoonte!	8
Attentie voor het roerige Midden-Oosten	12
Op zoek naar Adam	17
Waarom niet tussen de regels door lezen?	21

RUBRIEKEN

Persoonlijk van de hoofdredacteur	1
Van onze lezers	29

BIJ ONZE OMSLAG

De heer Armstrong ontmoet premier Masayoshi Ohira. Getuige daarvan zijn parlamentslid Kasio Shionoya, voorzitter van de commissie voor buitenlandse betrekkingen van het Japanse huis van afgevaardigden, en Stanley R. Rader, persoonlijk assistent van de heer Armstrong.

Gelieve uw correspondentie en abonnementsaanvragen te richten aan:

AMBASSADOR COLLEGE
Postbus 333
3500 AH Utrecht
(Nederland)

Ons telefoonnummer is: 030-317117

BELANGRIJK: Opgave van adreswijziging gaarne zo spoedig mogelijk. Indien mogelijk oud adresstrookje insluiten a.u.b.

Voor de *Plain Truth* schrijf naar:

• *Europa India, Afrika:* P.O. Box 111, St. Albans, Herts., Engeland Tel. Nr. Radlett (092 76) 2670

- *Verenigde Staten:* 300 W. Green Street, Pasadena California 91123
- *Canada:* P.O. Box 44, Station A, Vancouver 1, B.C.
- *Australië en Zuidoost-Azië:* P.O. Box 202, Burleigh Heads, Qld. 4220, Australia
- *Nieuw-Zeeland:* P.O. Box 2709, Auckland 1
- *Zuid-Afrika, Mauritius en Malawi:* P.O. Box 1060, Johannesburg
- *Filippijnen:* P.O. Box 2603, Manila 2801
- *Latijns-Amerika:* P.O. Box 5-595, Mexico 5, D.F.-Mexico
- *West-Indië:* P.O. Box 6063, San Juan, Puerto Rico 00936

GEEN ABONNEMENTSPRIJS:

De Echte Waarheid wordt geheel gratis uitgegeven. Dit wordt mogelijk gemaakt door bijdragen van onze lezers en van hen die vrijwillig medewerkers zijn geworden in dit wereldomvattende werk. *De Echte Waarheid* streeft geen winstbejag na, neemt geen commerciële advertenties aan en heeft niets te koop. Bijdragen worden dankbaar aanvaard.

België: Postrek. No 000-0157667-42 N+; bankrek.: Algemene Bank Nederland. Antwerpen, No. 721 5205043 11. *Nederland:* Postgiro No. 1954800; bankrek.: Algemene Bank Nederland, Utrecht, No. 555013340. Voor beide landen ten name van Stichting Ambassador College. Postbus 333, 3500 AH Utrecht (Nederland). Het Engelstalige moedertijdschrift *The Plain Truth* wordt maandelijks uitgegeven door Ambassador College, Pasadena, Californië. De Nederlandse editie wordt uitgegeven te St. Albans, Engeland. © 1979 Ambassador College (U.K.) Ltd. Alle rechten voorbehouden.

Hoofdredacteur: HERBERT W. ARMSTRONG

Chef-redacteurs: Jon Hill, Herman L. Hoeh, Raymond F. McNair, Roderick C. Meredith

Redacteur vormgeving: Brian W. Knowles

Adj.-redacteur vormgeving: John R. Schroeder

Kernredactie: Lawson C. Briggs, Robert A. Ginskey, Richard H. Sedliacik

Redactiemedewerkers: Elbert Atlas, Charles V. Dorothy, Lester L. Grabbe, Robert C. Smith

Medewerkers: Pamela Antion, Linda Martens, Janet Schroeder

Kopijredacteur: Ron Beideck, Peter Moore, Clayton Steep

Hoofd nieuwsbureau: Gene H. Hogberg

Nieuwsbureau medewerkers: Janet Abbot, Jeff Calkins, Werner Jebens, Donald D. Schroeder, Keith Stump

Art Director: Greg S. Smith

Grafische verzorging: Ronald Grove

Fotografische verzorging: Warren Watson (chef), Charles Buschmann, Joyce Hedlund, Alfred Hennig

Fotoarchief: Alan Leiter

Hoofd distributie en produktie: Roger G. Lippross; *Distributie:* Boyd Leeson; *Productie:* Ron Taylor; *Coordinator uitgeverij:* Syd Attenborough; *Medewerkers:* Carol Riemen

Administrateur: Stanley R. Rader

Internationale edities:

Nederlands: Bram de Bree

Duits: John B. Karlson

Engels (Groot-Brittannië): Peter Butler

Frans: Dibar K. Apartian

Spaans: Ralph D. Levy

Kantoren: *Auckland,* Nieuw Zeeland: Robert Morton; *Bonn,* West-Duitsland: Frank Schnee; *St. Albans,* Engeland: Frank Brown; *Burleigh Heads,* Australië: Dean Wilson; *Genève,* Zwitserland: Bernard Andrist; *Johannesburg,* Zuid-Afrika: Roy McCarthy; *Manila,* Filippijnen: Colin Adair; *Utrecht,* Nederland: Bram de Bree; *Vancouver,* B.C. Canada: Leslie McCullough; *Mexico City,* Mexico: Thomas Turk

Persoonlijk van...

Japanse leiders horen het evangelie

Doordat ik in augustus 1977 een ernstige hartaanval had, was ik gedurende ongeveer 20 maanden verhinderd in eigen persoon Christus' evangelie in de wijdverspreide landen van de wereld te verkondigen.

Maar God is met mij geweest. Er is geen sprake geweest van achteruitgang van de vitale vermogens, speciaal de verstandelijke. En terwijl ik voorlopig de beproeving moest ondergaan, fysiek veeleisende wereldreizen uit te stellen, was ik in staat te schrijven en de leiding van Gods werk hier op aarde voort te zetten.

In de westerse wereld zijn velen gaan veronderstellen dat de mens van nature reeds met 55 jaar zijn geestvermogens begint te verliezen.

Waarom?

Deze algemene veronderstelling is niet waar! Vele grote firma's zijn overgegaan tot een pensioneringspolitiek, volgens welke alle employés, en zelfs directeuren, met 65 jaar en sommigen met 60 jaar moeten heengaan. Hetzelfde geldt voor onderwijskrachten.

Ik heb zelfs een man met 55 jaar met pensioen laten gaan, op zijn dringend verzoek en zonder extra kosten voor het werk, ofschoon wij iemand anders in zijn plaats moesten aannemen. Maar hij had 25 jaar voor ons gewerkt. Ik herinner me dat hij wilde reizen. Niet naar andere werelddelen, maar om andere delen van de Verenigde Staten te zien, zoals hij het formuleerde: „voor ik mijn Schepper moet ontmoeten”. Met andere woorden, reeds met 55 jaar dacht deze man, in zijn binnenste, dat hij „de leeftijd om te sterven” naderde.

Waarom denken mensen zo? In Japan is een man van 65 pas op de leeftijd van het begin der wijsheid. Iemand van in de 80 wordt niet als oud of seniel beschouwd, maar als rijper, van groter formaat, als iemand die een beter verstand heeft en de „leeftijd der wijsheid” bereikt heeft.

Ik herinner me nog één van mijn grootmoeders op 55-jarige leeftijd. In die dagen, toen ik waarschijnlijk 5 of 6 jaar was, droegen alle vrouwen buitenshuis een

hoed. Jonge vrouwen hadden tamelijk decoratieve hoeden, met kunstrozen of voorwerpen in stralende kleuren en van een ingewikkelde stijl. Hoeden waren niet bedoeld om het hoofd te bedekken of warm te houden, maar als een extra decoratie. Maar met 55 jaar of misschien jonger droegen alle vrouwen „oude-dames”-hoeden. Deze hadden de vorm van een huifkar en waren, evenals de kleren der dames, altijd zwart. Ze kleedden zich in de stijl waarin alle „oude vrouwen” zich kleedden. Zowel door hun kledij als door hun houding gaven ze luidkeels te kennen: ik ben oud. Ik verwacht ieder ogenblik te sterven. Mijn nuttige dagen zijn voorbij.

Maar de tijden zijn veranderd. Ofschoon ik mij herinner dat allebei mijn grootmoeders oude-dames-hoeden droegen, heeft mijn moeder dit niet gedaan. Mijn moeder was 95½ jaar toen ze stierf en tot aan haar sterfdag kleepte zij zich als een jongere vrouw (of althans als een vrouw van middelbare leeftijd). Met 95 jaar was ze nog gelukkig, vrolijk en met een sterk gevoel voor humor.

Tussen de generatie van haar moeder en haar eigen generatie waren de vrouwen op zijn minst gaan afstappen van de gewoonte oude-dames-hoeden en donkere, onaantrekkelijke kleren te dragen.

Maar laat ik terugkeren naar mijn punt van uitgang. Er moeten 250 of 300 mensen zijn geweest aan het banket dat ik in Japan had. Het werd gehouden in een grote banketzaal van het hotel (The Imperial) en dit is een groot hotel met verscheidene privé-eetzalen. Vele van de elite-parlementariërs (leden van de Diet — de Japanse Tweede Kamer), die zich mijn „Japanse zonen” noemen, waren aanwezig. Aan de sprekerstafel zat minstens een dozijn, waarvan sommigen kort spraken en die allen één voor één opstonden om te worden voorgesteld. Alle overigen, met inbegrip van echtgenotes, zaten in groepen van 10 of 12 aan vele ronde tafels.

Allen die spraken zeiden complimenteuzen dingen over mij. Gedurende de avond zeiden (Zie verder pagina 26)

Deel zes:

7

BEWIJZEN VAN GODS WARE KERK

Waar is vandaag de dag de ene en enig ware Kerk — de Kerk die door Jezus Christus in het jaar 31 n.Chr. is gesticht? Zeven fundamentele waarheden die haar duidelijk identificeren

door Herbert W. Armstrong

De eerste vijf bewijzen van de ware Kerk verschenen in de nummers van maart, april/mei, juni en juli van De Echte Waarheid. Het eerste gedeelte van het zesde bewijs verscheen in het augustus/septembernummer. In dit artikel — deel zes van de serie — wordt het zesde bewijs vervolgd.

Bewijs zes (vervolg)

WAT IS EN WAAROM BESTAAT DE KERK?

Laten wij nu eens proberen het doel — de functie — van de Kerk te begrijpen.

Onthoud dat de Kerk geroepen was uit een wereld die van God afgesneden was — een wereld waarvan Jezus zegt: „Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader hem trekke”. De Kerk bestond uit de „geroepenen” — geroepen uit de wereld. „Daarom gaat weg uit hun midden (van de wereld), en scheidt u af, spreekt de Here . . .” (2 Cor. 6:17).

Onthoud ook dat sinds Adam God slechts diegenen uit deze wereld heeft geroepen, die Hij uitgekozen had om te gebruiken voor een taak ter voorbereiding van het Koninkrijk.

De aartsengel Lucifer en zijn engelen waren gediskwalificeerd — veranderd in Satan en demonen. Adam had Satans weg van „nemen” gekozen en God als Bron van fundamentele kennis, als Heerser en als Redder verworpen. Overeenkomstig Adams beslissing sneed God de wereld af van toegang tot Hem. Maar, aangezien God de toegang voor de mensen afsneed voordat ze geboren waren, houdt God hen niet verantwoordelijk — ze zijn niet geoordeeld; de verantwoordelijkheid voor datgene wat voor hun verstand verborgen is, ligt bij God — niet bij hen.

Maar nu was de tijd aangebroken dat de „tweede Adam” — Jezus Christus — Satan overwonnen had en zich gekwalificeerd had om Gods bestuur op aarde te herstellen en Gods Koninkrijk te stichten — wat bestaat uit Gods goddelijke familie

die de wereld — en uiteindelijk het universum — bestuurt.

Jezus ging niet op een kruistocht om ziertjes te winnen. Diegenen die niet geroepen en niet gered werden, waren niet „verloren”. Alleen niet geoordeeld — *nog niet!* Zij zullen geoordeeld worden in het duizendjarig rijk en tijdens de grote wederopstanding en het oordeel van de witte troon.

Jezus kwam 1) om Satan te overwinnen en zich te kwalificeren om Gods Koninkrijk te stichten; 2) om zijn toekomstige apostelen te roepen en te onderrichten; 3) om het goede nieuws van het komende Koninkrijk van God te verkondigen; 4) om de straf voor de zonden van de wereld door zijn dood aan het kruis met zijn gestorte bloed te betalen en zodoende *diegenen die geroepen waren* met God de Vader te verzoenen; 5) om na drie dagen en drie nachten in het graf weder op te staan uit de dood en zodoende de opstanding tot onsterfelijk leven mogelijk te maken voor diegenen die God toebehoren; 6) om op te varen naar de troon van God in de

hemel en daar als de Hogepriester van de Kerk en haar levend Hoofd de Kerk te besturen en haar voorspraak te zijn bij God; en 7) om na het Koninkrijk van God ontvangen te hebben met de allerhoogste macht en heerlijkheid weder te komen als de Koning der koningen en de Heer der heren ten einde Gods Koninkrijk te stichten en besturen.

Jezus kondigde het feit van het komende Koninkrijk aan, dat doordat Hij Satan overwon, zeker was gesteld.

Hij riep en leidde zijn apostelen speciaal op, stichtte met hen en de 120 de Kerk en voegde vervolgens aan de Kerk zoveel mensen toe als Hij nodig had om het dienstbetoon van de apostelen aan de hele wereld te ondersteunen.

Aan diegenen die Hij riep, gaf Hij, na volledig berouw en geloof, de gave van de heilige Geest. Daardoor werden zij deelhebbers aan de goddelijke natuur (2 Petr. 1:4).

Het doel en de functie van de Kerk is:

1) om op loyale wijze de apostelen steun te geven als *aandeel* in de grote opdracht — en als Gods middel om:

2) Satan te overwinnen en door de heilige Geest Gods heilig, rechtvaardig karakter te ontwikkelen en zodoende ook te kwalificeren om met Christus op zijn troon in Jeruzalem te zitten, met macht om de gehele aarde te besturen (Openb. 3:21, 2:26-27). Deze laatste belofte is van toepassing op degenen die uit de huidige wereld geroepen worden — niet op degenen die (zoals allen) geroepen zullen worden tijdens het duizendjarige rijk.

De Kerk een geestelijk organisme, maar toch goed georganiseerd

Op dit punt zal wat persoonlijke ervaring de lezer helpen begrip te krijgen.

Jezus had zijn apostelen persoonlijk geroepen en onderricht. Jezus Christus is Gods Woord in eigen persoon. De bijbel is Gods Woord op schrift.

Zoals Gods Woord in eigen persoon de oorspronkelijke apostelen onderwees, zo riep en onderrichtte Hij zijn huidige apostel door het geschre-

ven Woord van God — hetzelfde onderricht — dezelfde waarheid.

Na zijn apostel geroepen te hebben, na hem het eerste onderricht gegeven en hem gewijd te hebben, voegde God de 19 leden toe die zijn Kerk van dit Filadelfia tijdperk stichtten. Vervolgens opende Christus voor zijn apostel, als iemand die „uitgezonden” werd met de boodschap van het evangelie, de media van de massacommunicatie via het gedrukte woord, de radio en later de televisie.

Met dergelijke uitgebreide faciliteiten tot massacommunicatie kon *een apostel vele malen meer* mensen bereiken dan de oorspronkelijke twaalf, plus de apostel Paulus en anderen die naar de heidense volken gezonden werden. Zoals Gods Woord voor de Kerk uiteengezet heeft, onderkende ik weldra de behoefte aan evangelisten, herders, andere ouderlingen en leraren — evenals aan mensen, die opgeleid waren in administratieve verantwoordelijkheden.

God liet dus Ambassador College ontstaan om de opleiding te verzorgen voor de ondersteunende functies achter de apostel in de grote opdracht.

Onthoud dat de Kerk zich nog steeds in het zesde duizendjarige tijdperk van deze tegenwoordige boze wereld bevindt. Wij zijn „geroepen” — geroepen om apart te staan.

Evenals de engelen op aarde (voor Adam) Gods bestuur nodig hadden om de diverse functies te synchroniseren tot een samenwerkende eenheid, zo was dit noodzakelijk in Gods Kerk.

Zoals het Nieuwe Testament duidelijk stelt, vereist het uitvoeren van de grote opdracht organisatie, vooral in deze twintigste eeuw.

God stelde dus in zijn Kerk zijn bestuur aan. En Gods bestuur is gezag van boven naar beneden. God de Vader heeft het allerhoogste gezag over alles. De volgende in macht onder Hem is Jezus Christus, het levende *Hoofd* van de Kerk. Op menselijk en aards vlak is direct onder Christus zijn gekozen apostel in gezag. God organiseerde het oude Israël onder Mozes met hoofdliden over duizend direct onder Mozes, dan onder hen hoofdliden over honderd, vijftig, en-

zovoorts, net zoals God Mozes ertoe bracht te kiezen.

Ik wil hier een toepasselijk voorval inlassen. Christus had zijn apostel ertoe gebracht de zoon van de apostel direct onder hem aan te stellen in de functie van uitvoerend vice-president, omdat hij het meest ervoor in aanmerking kwam. Misschien was het fout een dergelijke moderne zaktitel te gebruiken. Niettemin begon de zoon, evenals de zonen van David, Absalom en Adonia, eenvoudigweg de macht over te nemen. Hij voerde een beleid in waartoe hij geen bevoegdheid had. Hij wilde het college, het tijdschrift *De Echte Waarheid* en zelfs de Kerk verwereldlijken. Hij wilde erkenning van deze wereld voor het college. Hij verdonkeremaande hooggeplaatste predikanten die opgeleid waren door en loyaal waren aan de apostel van Christus.

Ondertussen was de apostel zoals „iemand die uitgezonden wordt” met de boodschap van het evangelie van Christus overal in de wereld op reis — en was meer dan 300 van de 365 dagen van het jaar afwezig van het hoofdkwartier. Toen de zoon afweek van de wegen van zijn vader en van God (zoals de zonen van Eli en koning David deden), sneed hij alle gezag boven zich af. Hij *dreigde* elkeen onder hem met verlies van functie in het Werk, die op enigerlei wijze met zijn vader in contact trad of aan zijn vader onthulde hoe hij bezig was af te wijken van Gods wegen en de leerstellingen en het onderricht af te vlakken — eerst in het college en vervolgens ook in de Kerk. Geïntimideerd hielden diegenen die wisten hoe de zoon bezig was het Werk van de levende God te verwoesten hun mond.

Tenslotte vatten vier leiders onder hem moed en kwamen naar Gods apostel en zeiden: „God moge ons vergeven dat wij zo lang gezweven hebben, maar we waren bang voor onze banen. Maar nu moeten wij u rapporteren dat uw zoon systematisch bezig is alles wat Christus door zijn apostel heeft opgebouwd te vernietigen en bezig is iets voor zichzelf op te bouwen. Net als een verwend kind, wil hij zijn eigen zin hebben.”

(Zie verder pagina 23)

Francosimon Lochon — Gamma / Liaison

Pauselijke visie op de toekomst

EUROPA'S LOT OPENBAART ZICH

In juni van dit jaar hielden de presidenten Carter en Brezjnev in Wenen hun langverwachte SALT II-topbijeenkomst. Maar slechts weinige dagen eerder was in Polen een veel belangrijker „religieuze top” gehouden — een negendaags gebeuren dat het begin vormt van een proces dat zowel Europa als de rest van de wereld op hun grondvesten zal doen schudden.

door Gene H. Hogberg

HET TEMPO van het wereldgebeuren dat zo'n grote rol speelt in de vervulling van de bijbelse profetie begint adembemennend te versnellen.

Binnen een tijdsspanne van niet meer dan 16 dagen hebben er deze zomer in Europa drie verschillende, maar duidelijk met elkaar verband houdende gebeurtenissen plaats gevonden. Tezamen leveren zij een beeld op van een continent dat op het punt staat zijn historische wortels te herontdekken in een poging de eigen redding veilig te stellen in een

wereld die hard bezig is uiteen te vallen.

Paus en parlement

In de eerste plaats begon het energieke hoofd van de rooms-katholieke kerk op 2 juni aan een precedentloze pelgrimage naar zijn geboorteland achter het IJzeren Gordijn, Polen. In totaal kwamen op deze negendaagse tournee minstens zes miljoen Polen op de diverse stopplaatsen bijeen om van hun bijval met zijn triomfantelijke terugkeer blijk te geven. De enthousiaste menigten hoorden de ge-

wezen bisschop van Krakow, die zichzelf de „eerste Slavische paus” in de geschiedenis noemt, oproepen tot de „geestelijke eenwording van Europa”. In dat verband daagde hij stoutmoedig de wettigheid van de communistische regimens uit — van de Baltische tot de Zwarte Zee.

Ten tweede togen op 7 en 10 juni zo'n 120 miljoen kiezers uit alle negen landen van de Europese Gemeenschap naar de stembus om de kandidaten aan te wijzen die hen in het uitgebreide, en naar zij hopen ver-

MILJOENEN POLEN juichten Johannes Paulus II toe bij zijn terugkeer naar Polen verleden juni. De paus riep op tot de „geestelijke eenheid van Europa” om de politieke verdeeldheid van het continent te overbruggen.

sterkte Europese parlement zouden moeten vertegenwoordigen.

Het was voor het eerst in de geschiedenis dat men de kiezers het recht had verleend vertegenwoordigers aan te wijzen voor een lichaam dat op een hoger plan zou functioneren dan dat van de afzonderlijke staten. Belangwekkend is dat een aantal gedelegeerden van het nieuwe parlement althans inofficieel zal proberen de belangen van die Europeanen te behartigen die nog achter het IJzeren Gordijn opgesloten zitten.

SALT bevestigt verval VS en belang van Europa

Ten derde hielden president Carter van de Verenigde Staten en de president van de Sovjetunie, tevens leider van de communistische partij, Leonid Brezjnev, van 15 tot 18 juni hun langverwachte topconferentie in Wenen, met het doel de strategische bewapening te beperken.

Voor de Russen legt het SALT II-verdrag dat de twee leiders op 18 juni tekenden, de gelijkwaardigheid van de Sovjetunie en de Verenigde Staten vast — althans op militair terrein. De Russen zijn er bovendien van doordrongen dat zij de tijd aan hun kant hebben. Zij zijn er vast van overtuigd dat de Verenigde Staten als natie op hun retour zijn.

Maar het ergst van al is vanuit Europees gezichtspunt dat de zich sterker dan ooit voelende Sovjets de oosthelft van Europa, die zij 34 jaar geleden bij het einde van de Tweede Wereldoorlog loskerfden, nog steeds als een bufferzone in hun greep houden. En de relatief zwakker wordende Verenigde Staten staan bepaald niet op het punt hen eruit te duwen. Dat feit werd in de praktijk bewezen door de Hongaarse opstand van 23 jaar geleden. En in de geest van tal van Europeanen is het zelfs de vraag of de Verenigde Staten nog wel de wil hebben zich vastbesloten te blijven opwerpen als de verdedigers van de vrije helft van Europa.

Laten wij eens nagaan hoe deze

ontwikkelingen in elkaar grijpen — om te beginnen met de laatste gebeurtenis, SALT II.

Russen lopen achterstand in — en dat niet alleen

De SALT II-topconferentie tussen de leiders van de beide nucleaire supermogendheden werd in Wenen bezegeld met een via de tv over de hele wereld uitgezonden omhelzing en een broederlijke kus van de presidenten Jimmy Carter en Leonid Brezjnev.

Nu is de SALT-overeenkomst natuurlijk geen opstapje naar ontwapening of vrede. Verre daarvan, want SALT II legt in feite de basis voor een aanmerkelijke opvoering van de arsenalen der beide nucleaire supermachten. SALT II — dat na de ondertekening in juni nog moest worden goedgekeurd door een bijzonder achterdochtige Amerikaanse senaat — heeft slechts ten doel de bewapeningswedloop tussen de twee, te reguleren en te disciplineren, en daarmee als een controle op het tempo van de race te fungeren. In het kader van SALT II krijgen beide zijden zelfs toestemming voor het scheppen van één volkomen nieuw wapensysteem.

Dat neemt niet weg dat SALT II de sluitsteen vormt van het 15-jarig bewind van de heer Brezjnev. Evenals de rest van de Sovjethiërarchie is hij van gevoelen dat zij nu eindelijk

nucleair „evenwicht” met de Verenigde Staten bereikt hebben en dat zij van nu af aan als gelijken dienen te worden behandeld. (Zij realiseren zich echter dat de Verenigde Staten vermoedelijk nog een technologische voorsprong hebben. Deze voorsprong hopen zij bij volgende SALT-besprekingen te compenseren.)

In oktober 1962 werden de Sovjets tijdens de Cubaanse raketcrisis door president John F. Kennedy verneerd. Daar het hun in die tijd aan de middelen ontbrak om de militaire superioriteit van de Verenigde Staten op de proef te stellen, hadden zij geen andere keuze dan in te binden.

Maar vanaf het moment van het Cubaanse fiasco hebben de vastberaden Sovjets een koortsachtige militaire opbouw ter hand genomen om de militaire kloof tussen de beide landen te overbruggen, waarbij Amerika intussen bepaald niet stilzat.

Alleen al in de afgelopen tien jaren hebben de Sovjetleiders 104 miljard dollar meer in strategische bewapening gestoken dan de Verenigde Staten, hetgeen een zware belasting van hun economie betekende waaraan de persoonlijke levensbehoeften van de bevolking werden opgeofferd.

Met nog meer miljarden hebben de Sovjets zich een machtige oorlogsmarine aangemeten, waarmee zij overal ter wereld hun macht kunnen

OP 18 JUNI TEKENDEN IN WENEN president Jimmy Carter van de Verenigde Staten en president Leonid Brezjnev van de Sovjetunie het SALT II-verdrag. Vele Europeanen vrezen dat de kracht van de VS t.o.v. Moskou zal blijven afnemen.

© Votavafoto

aanwenden om in de toekomst nieuwe beschamende „Cuba's” te voorkomen.

Bijgevolg bestaat er op het ogenblik in grove trekken militair evenwicht — met een toenemende voor-sprong aan de kant van Moskou, in het bijzonder op het terrein van de conventionele wapens. Of zoals een Sovjetwetenschapsman tegen het weekblad *Newsweek* van 25 juni j.l. opmerkte: „Op het terrein van landbouw en industrie kunnen wij het niet tegen de VS opnemen, maar in militaire kracht kunnen wij u kloppen”.

Moskou's grootste huidige uitdaging — het Vaticaan

Tijdens SALT II had president Carter geen enkel succes bij zijn pogingen om, zoals hij het stelde, „de betrekkingen tussen de beide grootmachten uit te breiden” tot andere terreinen dan die van de kernbewapening.

De heer Brezjnev hield zich oost-indisch doof voor Amerikaanse klachten over onruststokerij van de Sovjets in Afrika en in andere delen van de wereld, met name door het gebruik van haar Cubaanse handlangers. De Sovjetleider bleef domweg hameren op de onvermijdelijkheid van revolutie, en van de „objectieve loop van de geschiedenis”, die, vanuit het Sovjetgezichtspunt, in haar voordeel werkt — en die zij natuurlijk naar vermogen steun verleent.

Hoewel de leiders in het Kremlin even voorzichtig blijven als steeds, zijn zij niet langer bang voor de Verenigde Staten. Zij zijn overtuigd dat zij over de macht beschikken om toekomstige Amerikaanse eisen tot niet-inmenging in roerige gebieden van de wereld te weerstaan.

Maar op het ogenblik worden de Sovjets geconfronteerd met de grootste van alle uitdagingen — en wel van een kant die al lang geleden door de historici als onbeduidend werd afgedaan. De bekende *New York Times* columnist James Reston schreef aan de vooravond van de SALT II-top het volgende:

„In een gesprek over de paus informeerde Jozef Stalin tegen het einde van de Tweede Wereldoorlog spottend: „Hoeveel divisies heeft hij?” Na de hartstochtelijke ontvangst van

paus Johannes Paulus II in Polen, weet Brezjnev nu het antwoord: „heel wat”!

De ontmoeting van de paus met zijn eigen volk en de invloed die daarvan op de rest van het katholieke Oost-Europa uitgaat, zou in feite wel eens de belangrijkste topconferentie van dit decennium kunnen blijken, want het is niet zozeer de penetratie van militaire macht van het Westen die de Sovjets hebben te vrezen, als wel die van vrijheid en geloof . . .

Over hoeveel divisies beschikt de paus? Het antwoord luidt: meer dan Stalin en wie dan ook van zijn opvolgers zich konden voorstellen, en meer dan waarmee zij rekening hadden te houden toen de eerste plannen voor de Carter-Brezjnev-top werden opgesteld.”

George F. Will, een columnist van *Newsweek*, hield zich met hetzelfde thema bezig. In het nummer van 25 juni van dit weekblad schreef hij: „De thuiskomst van Johannes Paulus II was een der grootste gebeurtenissen van het naoorlogse tijdperk. Godsdienst wordt verondersteld opium voor het volk te zijn, maar zij heeft geen waarneembaar kalmerend effect gehad op de deinende, zingende, applaudiserende en biddende massa's.

Geen communistische leider in Oost-Europa of de Sovjetunie zal ooit zo worden toegejuicht. Dertig jaar lang hebben atheïstische regiemers de officiële ideologie opgelegd, en toch is het katholicisme de enige massabeweging in Oost-Europa gebleken.”

De pauselijke visie op een „Pan-Europa”

„Het pauselijk bezoek aan Polen”, schrijft redacteur Carl G. Strom in de editie van 19 juni 1979 van het Westduitse dagblad *Die Welt*, „heeft heel wat onthuld. Een scherpzinnige politieke geest uit Oost-Europa verklaarde dezer dagen dat er voor het moment slechts twee centra in de wereld zijn die over een op de lange termijn gericht politiek concept beschikken. Het ene is het Vaticaan — het andere het Kremlin.”

Het „politieke concept voor de lange termijn” dat het Vaticaan — of althans zijn huidige leider — beoogt, kwam spectaculair naar voren in Po-

len, waar de paus enorme menigten trok; in Krakow zelfs 100.000 mensen bij de laatste mis. Het komt neer op de „geestelijke verbondenheid” van het continent onder auspiciën van de Rooms-Katholieke Kerk. Het is de kerk die de ideologische verdeeldheid van Europa kan en zal overwinnen. Johannes Paulus II doelde dan ook op een ander soort „détente” toen hij de Poolse partijchef Edward Gierek toevertrouwde dat een ontspanning tussen kerk en staat in Polen „een der elementen van de ethische en internationale orde in Europa en de moderne wereld zou kunnen zijn”.

„De paus”, aldus *Time* van 18 juni, „scheen zich uiteindelijk een pan-Europese christelijke alliantie voor ogen te stellen, gericht tegen het wereldlijk materialisme van zowel Oost als West”.

Herhaaldelijk sprak de paus tijdens zijn bezoek over zichzelf als „deze Poolse paus, deze Slavische paus”, waarmee hij scheen te willen zeggen dat hij een op een brede basis steunende missie had om geheel Oost-Europa te bereiken, dus niet alleen de rooms-katholieke gelovigen, maar ook de Orthodoxen.

Met de paus meereizende vaticaanwaarnemers waren niet verbaasd hem te horen refereren aan „de geestelijke eenheid” van Europa. Zij meenden dat hij tijdens zijn ambtsperiode alles in het werk zou stellen om de 11e-eeuwse breuk met de Oosters-orthodoxe kerken te helen. Een Amerikaanse verslaggever, John Vinocur, was geheel ondersteboven van de uitwerking die de paus op zijn massale gehoor had, en over de straffeloosheid waarmee hij de hedendaagse communistische autoriteiten uitdaagde. In de *International Herald Tribune* van 11 juni berichtte Vinocur dat de toestand zoals die zich in Polen ontwikkelde dermate nieuw en onverwacht was, dat het moeite kostte haar ten volle te omvatten. „Hier zagen wij”, zo schreef hij, „een Poolse paus zijn samengestroomde landgenoten dag in dag uit voorhouden dat noch de Sovjetunie, noch de andere Geallieerden hun tijdens het beleg van Warschau in de Tweede Wereldoorlog te hulp waren gekomen; hij sprak met hen over de

christelijke historie van Tsjechoslowakije, Bulgarije, Polen, Joegoslavië en Litouwen; over de noodzaak voor Europa om zich tot het christendom te wenden als het zijn huidige verdeeldheid wil overwinnen; en over de diametrale tegenstelling tussen communisme en christenheid en hoe de staat altijd volledig ondergeschikt dient te zijn aan het soevereine volk”.

„Een voor de hand liggende vraag”, vervolgde Vinocur, „was die van de cumulatieve uitwerking van commentaren als deze als ze in de komende jaren voortdurend worden herhaald en bijgeschaafd . . . De door de paus uitgestrooide thema's zouden, al naar de wijze waarop zij verder worden gekoesterd, de bron kunnen vormen van een nieuw soort dialoog in Oost-Europa, dan wel kunnen uitgroeien tot een element van permanente confrontatie.”

De paus over Europa's fundamentele eenheid

Op deze historische reis bood de paus een visie op de toekomst en mogelijk-kerwijze een glimpje van de langetermijnpolitiek van zijn pontificaat.

Bij een dezer gelegenheden sprak hij woorden die zijn gehoor als donderslagen in de oren klonken: „In weerwil van Europa's huidige en blijvende verdeeldheid in regiems, ideologieën en economische en politieke stelsels, kan het zich niet permitteren niet te blijven zoeken naar zijn fundamentele eenheid (en) moet het zich opnieuw tot het christendom wenden. Niettegenstaande de uiteenlopende tradities die op het Europese grondgebied tussen het oostelijke en het westelijke deel bestaan, leeft er in elk van deze delen dezelfde christelijkheid . . . de christenheid dient zich opnieuw te wijden aan de verwezenlijking van de geestelijke eenheid van Europa. Noch economische, noch politieke overwegingen kunnen die tot stand brengen. Wij moeten dieper graven . . .”

De paus zegt hier in niet mis te verstane bewoordingen dat politiek op zichzelf Europa niet kan verenigen. Integendeel, het is juist de politiek — de ideologische verdeeldheid die gesymboliseerd wordt door het IJzeren Gordijn — die het huidige

Europa zo verdeeld houdt. En de pogingen om op een zuiver *economische* grondslag een Verenigd Europa op te trekken, zijn nu wel zo ongeveer aan hun einde gekomen.

Het proces van samensmelting van de economieën van het vrije Europa is nu al sedert 1950 aan de gang. Er is veel tot stand gebracht. De structuur van de Europese Economische Gemeenschap heeft een vergevorderd stadium bereikt. Nochtans zweven er boven het flakkerende vlammetje van Europeanisme nog steeds nationale doeleinden en afgunsten.

„Men kan zich in gemoede afvragen”, schrijft Yves Lamén in de Europese editie van *Newsweek* van 18 juni 1979, „of het proces van de opbouw van Europa op zuiver economische basis niet de grens van het mogelijke heeft bereikt”. En dat is zonder twijfel wat de paus op het oog heeft als hij zegt: „Wij moeten het dieper zoeken”.

Een Amerikaanse tv-commentator die de emotionele uitwerking van de nieuwe „buitenlandse politiek” van het Vaticaan op de korrel neemt, in samenhang met de zwaai naar rechts, weg van de flirtation met de communistische partijen van West-Europa, zei het simpelweg zo: „Het Eurocommunisme is uit de mode, en het Eurokatholicisme is in”.

Euro-parlement

Terwijl het bezoek van paus Johannes Paulus II aan Polen zijn einde naderde, nam ongeveer 60% van de 180 miljoen kiesgerechtigden in de negen landen van de Europese Gemeenschap deel aan de rechtstreekse verkiezing van afgevaardigden voor het vergrote Europese parlement — een der voornaamste drie lichamen die de zaken van de Gemeenschap regelen. Uit de resultaten bleek dat het nieuwe, rechtstreeks gekozen en van 198 tot 410 leden uitgebreide parlement conservatief van instelling, d.w.z. in meerderheid centrum-rechts zal zijn.

Hoewel de opwindning over deze verkiezingen aanvankelijk groot was, waren de autoriteiten om twee redenen teleurgesteld over de resultaten.

Ten eerste achtten zij de opkomst in weerwil van een opmerkelijk hoge

85% in Italië, „teleurstellend laag”. In Groot-Brittannië en in Denemarken was er erg veel onverschilligheid en zelfs onverholven antipathie — de Denen kozen zelfs vijf vertegenwoordigers die tegen een gemeenschappelijke Europese economie gekant waren.

De tweede teleurstellende factor was dat het aloude schrikbeeld van het nationalisme zich niet naar de achtergrond had laten verdringen.

In de *Daily Telegraph* van 17 juni stond een artikel waarin geconstateerd werd dat de Europese verkiezingen radicaal verandering zouden brengen in de toekomst van de Economische Gemeenschap. Maar op dit kritieke moment lijkt het daar nauwelijks op. In hetzelfde artikel werd echter toegegeven dat het parlement in de nieuwe samenstelling slechts over een fractie meer macht zou beschikken dan het oude. De politieke controle zal grotendeels in handen blijven van de Raad van Ministers van de EEG, die hun respectieve nationale regeringen vertegenwoordigen en er rechtstreeks verslag aan uitbrengen.

Platform voor dr. von Habsburg

Het zou niettemin prematuur zijn het uitgebreide Europese parlement af te doen als van elke invloed gespeend. De kiezers die voor het eerst een rechtstreekse stem hadden in zijn samenstelling, zullen er stellig meer van verwachten dan dat het alleen maar als een rubber stempel fungeert.

De belangrijkste rol die het lichaam zal krijgen is misschien wel die van platform voor de opinies van zijn leden.

Een der belangwekkendste en meest omstreden gedelegeerden is Otto von Habsburg, de zoon van de laatste keizer van het Oostenrijks-Hongaarse Rijk.

Dr. von Habsburg, die eveneens president is van de Pan-Europese Unie, is jarenlang een onvermoeibaar propagandist geweest voor het ideaal van een Verenigd Europa. Dr. von Habsburg, die verleden jaar voornamelijk om in aanmerking te komen voor verkiezing in het Europese parlement (waarvan Oostenrijk geen lid

(Zie verder pagina 22)

Onlangs aangevoerd bewijsmateriaal bevestigt een reeds lang gekoesterd vermoeden: roken is de ergste verslaving die er bestaat. Maar juist deze wetenschap is de beste sleutel voor een programma ter bestrijding van dit gevaar voor de gezondheid.

Een stroom van documentatie uit wetenschappelijke onderzoekscentra ondersteunt een reeds lang veronderstelde theorie: voor de meeste rokers is het gebruik van tabak een hardnekkige vorm van drugverslaving — verslaving aan de nicotinemolecule.

In de Verenigde Staten hebben deskundigen van het Bureau Roken en Volksgezondheid (een afdeling van het ministerie van Volksgezondheid, Onderwijs en Sociale Zaken) zich laten overtuigen door het nog steeds in omvang toenemend bewijsmateriaal. Het hoofd van de Dienst voor de Volksgezondheid, Julius B. Richmond, bestempelt in zijn door hem ondertekend voorwoord tot het rapport van de Federale regering over het roken (1979) nicotine als een „machtige tot verslaving leidende drug”.

ROKEN

HEEL WAT ERGER DAN

EEN SLECHTE GEWOONTE!

door Donald D. Schroeder

Het Amerikaanse tijdschrift *Medical World News* van 5 maart 1978 bracht samenvattingen van de jongste onderzoeksresultaten, die de tot verslaving leidende invloed van de nicotine bevestigen.

Voor een aanzienlijk deel geven deze bevindingen antwoord op de vraag waarom het roken méér is dan een moeilijk af te leren gewoonte, die

wel met waarschuwingen voor de gevaren voor de gezondheid, anti-rook campagnes, beknotting van de sigarettenreclame of het aanbevelen van „veiliger” sigaretten met een laag teer/nicotinegehalte kan worden overwonnen.

Voor miljoenen mensen is het roken evenzeer een klassiek probleem van verslaving aan bedwelmende middelen — zowel lichamelijk als psychisch — als verslaving aan heroïne. Maar zoals bij andere vormen van drugverslaving, verschillen mensen in de wijze waarop hun lichaam de nicotine verwerkt en daardoor verschillen ook de manieren waarop ze op onthouding ervan reageren. (Blijkbaar zijn er slechts weinig mensen zo fortuinlijk dat ze regelmatig kunnen roken zonder nochtans daaraan verslaafd te raken.)

De jongste bevindingen leveren een belangrijke ondersteuning van de reeds zeer omvangrijke hoeveelheid rapporten en waarschuwingen, die ons onthullen dat het roken een ernstige en uiterst schadelijke bedreiging van de volksgezondheid is — zowel een individueel als een nationaal gevaar. Regeringsinstanties zijn van mening dat het roken de ernstigste, op zichzelf staande oorzaak van een slechte gezondheid is. Wat overigens niet wegneemt dat men wel bijzonder krachtig gemotiveerd moet zijn om zich uit de boosaardige greep van de nicotine te kunnen bevrijden.

Goed nieuws vormt het feit dat sinds 1964 in de Verenigde Staten dertig miljoen mensen kans hebben gezien zich het roken af te wennen. Slecht nieuws is daarentegen dat een tiental jaren van anti-rook campagnes de rijen van de rokende bevolking slechts tijdelijk heeft gedund... want er roken nog altijd meer dan vijftig miljoen Amerikanen en 4,5 miljoen Nederlanders. Waar nog bij komt dat steeds meer mensen — vooral tieners en vrouwen — onder invloed van de omgeving en van de sigarettenreclame tot het rokerslegioen toetreden. Velen van hen zijn voorbestemd tot nicotineverslaving!

Vroegere veronderstellingen onjuist gebleken

In het eerste rapport van het hoofd van de Amerikaanse Dienst voor de

Volksgezondheid over het verband tussen roken en gezondheid, dat in 1964 verscheen, werd beweerd — zij het met slechts weinig bewijsmateriaal — dat roken een slechte gewoonte is, maar niet tot verslaving leidt, dat het geen gewenning ten gevolge heeft en evenmin asociaal gedrag veroorzaakt. Deze drie beweringen zijn thans stuk voor stuk weerlegd.

Reeds in 1942 schreef dr. Lennox M. Johnston in het Brits medisch tijdschrift *The Lancet* dat „roken in wezen een middel is om nicotine in te nemen, precies zoals opiumschuiven een middel is om morfine in te nemen”. Hij baseerde deze bewering op zijn ervaring dat toen hij en 35 andere rokers zich uit vrije wil nicotine-injecties lieten toedienen, ze „nog een hele tijd daarna geen trek in roken hadden”.

Latere onderzoeken van deze aard o.a. door de medische faculteit van de universiteit van Michigan, bevestigden de opvatting dat nicotine-injecties de behoefte aan roken tijdelijk doen verminderen.

Een andere Britse onderzoeker, dr. C.D. Frith van het Instituut voor Psychiatrie van de universiteit van Londen, rapporteerde in 1971 dat hij hetzelfde had waargenomen. Op dagen dat aan rokers sigaretten werden verstrekt met een lager nicotinegehalte dan waaraan ze gewoon waren, rookten ze er heel wat meer dan op de dagen dat ze sigaretten met een normaal of hoger nicotinegehalte kregen.

In 1974 leerde weer een andere Britse publikatie dat rokers kortere peuken achterlieten als ze op een sigaret met minder nicotine overgingen. De oorzaak hiervan moet worden gezocht in het feit dat de sigaret zelf als een soort filter fungeert, dat bij de eerste trekken nog teer en nicotine vasthoudt, maar die in toeneemende concentratie loslaat naarmate de sigaret korter wordt.

In *Drug Metabolism Reviews* (1978) presenteerde dr. Michael A.H. Russell van het Instituut voor Psychiatrie van het Mauldsley-ziekenhuis in Londen zijn zogenaamd „bolus model” voor nicotineverslaving. In dit model staat elke trek sigarettenrook voor een eenheidsdosis nicotine. De nicotine die zo'n trek bevat, komt via de longen in de bloed-

stroom, die in ongeveer *zeven seconden* de hersenen bereikt.

Dr. Russell nu rapporteert dat een roker — zonder zich daar bewust voor in te spannen — zijn rookpatroon (de tijd tussen twee trekken, de duur van een trek, de hoeveelheid in de longen gezogen rook, de tijd tussen twee sigaretten) zodanig regelt, dat hij de door hemzelf gecreëerde behoefte aan nicotine kan bevredigen.

„Bij 10 trekken per sigaret krijgt iemand die één pakje per dag rookt, per jaar meer dan 70.000 nicotine-injecties in de hersenen”, aldus dr. Russell. Ook wijst hij erop dat nicotineverslaving kennelijk eerder wordt bereikt dan verslaving aan heroïne.

Anders dan de opgroeiende mens, die aanvankelijk met een of twee heroïne-injecties begint, heeft de opgroeiende roker zo'n 200 nicotine-„prikken” ondergaan tegen de tijd dat hij zijn eerste pakje sigaretten op heeft.

Onderzoeken hebben aange-toond dat er vier maal zoveel nicotine wordt afgescheiden wanneer de urine zuur is dan wanneer ze alkalisch is. Dit betekent dat rokers om het nicotinepeil te kunnen handhaven méér moeten roken op dagen dat hun urine zuur is.

Voorts hebben wetenschappelijke onderzoekers ontdekt dat „stress” — abnormaal hoge spanning — bij het werk, in het gezin of in de maatschappelijke situatie het zuurgehalte van de urine doet stijgen, zoals ook het drinken van alcohol dat doet. Dit verklaart mede waarom zware drinkers en mensen met een zenuwslopende werkkring zo dikwijls zeer ernstige rookproblemen hebben.

Onthoudingssymptomen en tolerantie

Doordat er ook maatschappelijke dan wel privé-spanningen in het spel zijn, maakt de nicotineverslaving ons — in belangrijke mate — duidelijk waarom zoveel mensen moeite hebben met roken te stoppen.

In zijn in 1977 verschenen rapport *Smoking and Health* zegt het Koninklijk Genootschap van Geneeskundigen van Londen dat het „nicotine-onthoudingssyndroom” dikwijls bestaat uit „hevige begeerte, spanning, prikkelbaarheid, rusteloosheid,

neerslachtigheid, concentratieproblemen”, plus fysieke gevolgen zoals een langzamere pols, lagere bloeddruk, constipatie, slecht slapen en aantasting van het prestatievermogen.

Genoemd rapport stelt dat de meeste mensen die met roken beginnen, daarbij dikwijls reacties ervaren als hartkloppingen, duizeligheid, misselijkheid of braken. Maar gaan ze door met roken, dan leren ze nicotine tolereren, verdragen, en na een paar jaar kunnen ze niet alleen een grote hoeveelheid nicotine incasseren — hebben ze een bepaalde „tolerantie” ontwikkeld —, maar hebben ze die grote hoeveelheid zelfs nodig om de hier opgesomde onthoudings-symptomen te voorkomen.

In de grond van de zaak is het roken dan ook een kwaal die de mens zichzelf willens en wetens — of opzettelijk — heeft bezorgd.

Wetenschapsmensen wijzen erop dat roken niet automatisch tot asociaal gedrag leidt zolang sigaretten gemakkelijk en goedkoop te krijgen zijn. Maar de bereidheid van vele rokers om zich bepaalde noodzakelijke levensbehoeften te ontzeggen om toch maar te kunnen roken ook al zijn ze straatarm of, zoals de geschiedenis leert, zelfs al zitten ze in een krijgsgevangenkamp, levert het bewijs van een aanleg tot asociaal gedrag wanneer rookwaren uiterst moeilijk te verkrijgen zijn.

Sommige gezagsdragers menen dat als men de prijs van de sigaretten zo hoog zou maken als die van heroïne, vele aan het roken verslaafde mensen tot hetzelfde asociale patroon zouden degenereren als met de meeste heroïneverbruikers het geval is.

„Wat doet het ertoe?”

Iemand zou kunnen zeggen: „Waarom zou ik niet roken; 't is toch zeker mijn eigen lichaam?” Misschien dat een christen vraagt: „Is roken dan zonde?”

De bijbel zegt niet specifiek: „Gij zult niet roken!” Roken werd pas een algemeen gebruik toen het van de Indianen uit de Nieuwe Wereld was overgenomen, dus omstreeks de tijd van Columbus.

Maar wel bezweert de Schrift ons: „Of weet gij niet dat ulieder lichaam een tempel is van de heilige Geest... en dat gij uws zelfs niet

zijt? Want gij zijt duur gekocht, zo verheerlijkt dan God in uw lichaam, en in uw geest, welke Godes zijn [en niet de uwe!]" (1 Cor. 6:19-20, *Statenvert.*).

Is het God verheerlijken wanneer u uw lichaam schade toebrengt, uw gezondheid ruïneert, uzelf blootstelt aan longkanker, emphyseem, bronchitis, hart- en vaatziekten, of als u anderen dwingt uw luchtvervuiling in te ademen, dan wel brandgevaar oplevert voor uw eigen huis en bezittingen zowel als die van anderen? Vergeet het maar! Dat is zeer beslist niet uw naaste of uzelf liefhebben!

„Er bestaat niet zoiets als een veilige sigaret. Zodra hij brandt, is hij gevaarlijk”, zeggen mensen van de openbare gezondheidsdienst.

Nicotine is niet enkel een stof die tot verslaving leidt; het is ook een vergif. Zestig milligram ervan, in één enkele dosis toegediend, is zonder meer dodelijk. De gemiddelde sigaret met filter bevat 20 à 30 milligram, waarvan de roker er één of twee binnen krijgt. Een stugge roker vergiftigt zichzelf dus naarmate hij meer rookt en naar de mate waarin zijn lichaam het vergif weet te verwerken.

Zelfs als sigarettenfabrikanten het nicotinegehalte verlagen (hetgeen wil zeggen dat verslaafde rokers meer sigaretten moeten roken om aan hun „portie” nicotine te komen), dan nog kunnen zij niet alle gevaarlijke teer en gassen elimineren.

Medicus Alan Blum zegt: „Wat is teer (van medisch standpunt gezien)? Het betekent *vergif* — op z'n minst 2000 vergiften in vaste vorm, waaronder *arsenicum* en andere bekende veroorzakers van kanker, om maar te zwijgen van de giftige gassen van *koolmonoxyde*, *ammonia* en *cyaankali*” (uit *Medical World News* van 5 maart 1979). (Cyaankali is het dodelijk vergif dat enige tijd geleden werd toegediend aan de leden van de People's Temple in Guyana. Mogelijk herinnert u zich nog dat het was vermengd met de chemische stof Kool-aid. Meer dan 900 ongelukkige mensen stierven hierdoor een pijnlijke dood. Roken is in feite het beetje bij beetje toedienen van cyaankali en andere schadelijke stoffen aan het lichaam.)

Een publikatie van de Harvard Medical School geeft zware rokers — in vergelijking met niet-rokers —

de volgende kansen op ernstige ziekten: vierentwintig maal meer kans op longkanker, negentien keer meer kans op emphyseem, twee à drie keer meer kans op een hartaanval, en dan nog een grotere kans op kanker in mond, lippen, strottenhoofd, alveesklier en urineblaas.

Vrouwen in verwachting hebben twee maal zoveel kans op een miskraam en de babies van rokende moeders wegen doorgaans minder en lijden bij de geboorte vaker aan gebreken (de nicotine wordt via de moederkoek door de ongeboren vrucht geabsorbeerd).

In een Britse studie wordt gesteld dat elke sigaret iemand 5½ minuut van zijn leven kost — dat is ruim anderhalf uur per pakje. Andere wetenschappelijke onderzoekers noemen weer andere gevaren. Maar waarom zouden we hier eigenlijk mee doorgaan?

Ondanks de enorme stapel bewijzen dat het roken jaar in jaar uit honderdduizenden mensen het leven kost, blijft de sigarettenindustrie deze kwestie bagatelliseren met kreten als „gebrek aan absoluut afdoende bewijs”. En heel veel rokers doen hetzelfde. U soms ook?

Hoe leer je 't roken af?

Wanneer u rookt, dan is het mogelijk daar af te komen, voor eens en altijd. Miljoenen mensen zijn met roken gestopt. Andere miljoenen echter hebben hun pogingen reeds na een korte strijd opgegeven. Het is zonder meer duidelijk dat het overwinnen van de verslaving aan nicotine of roken niet mogelijk is zonder een vastberaden inspanning en een krachtige motivatie. Halfslachtige inspanning of een slappe overtuiging zal nimmer tot succes leiden. Om te slagen dient u niet alleen uw door de nicotineverslaving opgeschroefde begeerten de baas te worden, maar moet u ook een zware druk van uw omgeving het hoofd weten te bieden.

Er zijn lichamelijke zowel als geestelijke motieven om met roken te stoppen. We zullen hier zowel de fundamentele lichamelijke als de geestelijke principes bespreken, omdat het van het grootste belang is alle beschikbare hulpstroepen voor deze strijd in het geweer te roepen.

Een primaire reden om met roken te stoppen is natuurlijk de bescher-

ming van eigen gezondheid en fysiek welzijn. Het is eenvoudigweg in strijd met alle logica om de op zo'n gecompliceerde wijze op elkaar afgestemde functies van het menselijk lichaam te verwoesten met een reeks vergiften, die het nooit of te nimmer was voorbestemd op te nemen.

Ook tast het roken op slinkse wijze het karakter van de mens aan, zijn houding tegenover het leven, zijn logica en zijn vermogen tot overwegen en dit zelfs in die mate dat rokers — zonder zich ergens om te bekommeren — niet alleen hun eigen gezondheid verwaarlozen, maar ook de gezondheid en het welzijn van anderen aan hun laars lappen, enkel en alleen om zich aan hun verslaving te kunnen overgeven.

Iemand die beslist wil roken, moet wel de *bewezen* gevaren van deze gewoonte bagatelliseren, of er gewoon de ogen voor sluiten. Hij moet de veelzeggende waarschuwingen voor gevaar, zoals de hardnekkige „rokershoest” of kortademigheid zonder meer negeren. En ook moet hij dan slappe uitvluchten en clichés gebruiken, in de zin van: „Nou ja, je moet toch ergens aan dood gaan!”

Veel rokers zijn door eigen wilskracht van hun verslaving afgekomen. Een aantal zal daarbij de hulp nodig hebben gehad van onthoudingsklinieken of gezondheidsdiensten. Aangezien dergelijke instellingen kosten berekenen die zeer uiteenlopen (van gratis tot zeer kostbaar), terwijl ze verschillende methoden toepassen (niet alle even aanbevelenswaard of goed), dient men zich eerst goed op de hoogte te stellen van de geboden mogelijkheden.

Daar komt bij dat personen met een ernstig gezondheids- of rokersprobleem eerst een arts behoren te raadplegen. Voor de meesten zal stoppen met roken een uiterst moeilijke periode inluiden. Men moet zeer sterk gemotiveerd zijn om te kunnen stoppen, het „ontwenningssyndroom” te kunnen doorstaan en in staat te zijn de veelvuldige verleidingen te weerstaan die van alle kanten op zo iemand afkomen.

Ziehier enige zeer belangrijke manieren om van het roken af te komen.

(Zie verder pagina 15)

ATTENTIE VOOR HET ROERIGE MIDDEN-OOSTEN

Is er eindelijk een echte vrede tot stand gekomen in het Midden-Oosten? Zal het eind maart door Israël en Egypte getekende vredesverdrag eindelijk het einde inluiden van tientallen jaren van vijandelijkheden in dit gebied? Of zal het alleen maar een kort respijt brengen — een stilte voor de storm? Waartoe zullen de gebeurtenissen in het Midden-Oosten leiden? Kunnen wij voorspellen wat er zich in de belangrijkste onrusthaard van de wereld zal gaan afspelen?

door Raymond F. McNair

Na bijna 31 jaar lang in een toestand van oorlog tegenover elkaar te hebben gestaan tekenden Egypte en Israël op 26 maart jl. in het Witte Huis een formele overeenkomst om vrede te sluiten en normale „open en vriendschappelijke betrekkingen” aan te knopen.

Terwijl miljoenen via de tv toekken, zetten president Anwar Sadat van Egypte en minister-president Menachem Begin van Israël hun handtekening onder de Arabische, Hebreeuwse en Engelse versies van het eerste vredesverdrag tussen Israël en een Arabische staat.

President Carter, die als getuige voor de Verenigde Staten tekende, verklaarde: „De vrede is gekomen” en hij voegde eraan toe dat „wij eindelijk de eerste stap naar vrede gezet hebben — een eerste stap op een lange en moeilijke weg”.

Gezamenlijk baden de drie leiders dat het verdrag werkelijke vrede voor het Midden-Oosten zou brengen en een einde zou maken aan de vijandigheden die vier maal in openlijke oorlogvoering uitbarstten sedert Israël in mei 1948 zijn onafhankelijkheid uitriep.

Velen werden meegesleurd door de euforie die door de ondertekening van dit historische verdrag werd ver-

oorzaakt. Maar zal het verdrag werkelijk de vrede brengen die dit gebied decennia lang heeft ontbeerd? Of zijn oncontroleerbare gebeurtenissen weldra voorbestemd het tere weefsel van de „vrede” in dit onrustige deel van de wereld te verscheuren?

Wat er in het Midden-Oosten gebeurt is van levensbelang voor alle volkeren ter wereld. Langer dan 40 jaar heeft *The Plain Truth* — de Engelstalige moederuitgave van *De Echte Waarheid* — zijn lezers aangespoord hun ogen gericht te houden op het Midden-Oosten — het brandpunt van alle bijbelse profetieën. Wat heeft Gods woord te zeggen over de kans op vrede in dit explosieve gebied? Kunnen wij daar werkelijk achter komen?

Wie kan in de toekomst zien?

Er is een scheppende God die het verleden kent en die de toekomst kan peilen. Hij heeft ons in zijn Woord, de bijbel, vele honderden profetieën gegeven die toekomstige gebeurtenissen voorzeggen.

De Schepper zegt: „... Ik immers ben God, en er is geen ander, God, en niemand is Mij gelijk; Ik, die van den beginne de afloop verkondig en vandaan wat nog niet geschied is; die zeg: Mijn raadsbesluit zal volbracht wor-

den en Ik zal al mijn welbehagen doen” (Jes. 46:9-10).

Het is God die vanaf het begin de afloop kent. Zijn woord, indien vlijtig bestudeerd en goed verstaan, onthult de mensheid veel van de voornaamste gebeurtenissen die zich in het Midden-Oosten zullen gaan afspelen.

Verbazingwekkende toekomstvoorspelling

De profeet Daniël voorspelde dat er na elkaar vier grote wereldbeheersende rijken zouden opkomen (zie Daniël 2 en 7). Deze rijken zouden de aarde overheersen tot de eindtijd, wanneer de „steen” (de Messias of Christus — zie Dan. 2:45 en Ef. 2:20) alle regeringen der mensen zou verpletteren en vervangen.

De langste profetie van de bijbel, het elfde hoofdstuk van Daniël, heeft speciaal betrekking op het Midden-Oosten. Het grootste deel van deze lange profetie is reeds vervuld. De eerste vier verzen van dit hoofdstuk voorzegden dat er „een heldhaftige koning” (Alexander de Grote) zou opstaan en de Perzen verslaan. Hij zou sterven „zonder nakomelingschap” om zijn troon te bestijgen. Zijn koninkrijk zou „naar de vier windstreken” verdeeld worden (door zijn vier generaals).

Dan komen we bij de zeer gedetailleerde profetie over een langdurige strijd tussen de Seleuciden koningen van „het Noorden” in Syrië en de Ptolemaïsche koningen van „het Zuiden” in Egypte.

De geschiedenis leert hoe nauwkeurig de gedetailleerde voorspellingen van de verzen 5-39 in vervulling gingen. Maar de verzen 40-45 moeten nog worden vervuld. Zij onthullen dat er zich in het Midden-Oosten nog verrassende gebeurtenissen zullen voltrekken.

Zoals voorzgd verdeelden na de dood van Alexander de Grote diens vier generaals zijn koninkrijk. Cas-sander regeerde over Griekenland en Macedonië. Lysimachus kreeg Klein-Azië, Seleucus (Nicator) regeerde over Syrië en Babylonië tot aan India. Ptolemeüs (Soter) regeerde over Egypte, een deel van Ethiopië (waaronder het huidige Soedan), Judea en een deel van Syrië.

De koningen van het Noorden en van het Zuiden over wie in dit hoofdstuk wordt gesproken, waren de Griekse heersers over Egypte en Syrië die eeuwenlang streden om de heerschappij over Palestina. De bijbel spreekt altijd vanuit het brandpunt van het Heilige Land. Syrië lag ten noorden van Palestina, Egypte ten zuiden.

Syrië was de „koning van het Noorden” tot 65 v.Chr. Van die tijd af was het Romeinse Rijk de „koning van het Noorden”.

Rome is het vierde en laatste van de wereldrijken die volgens de profetie van Daniël deze wereld zouden overheersen (Dan. 2 en 7). Het Romeinse Rijk zou door een catastrofe worden getroffen en steeds weer herleven. Het zou steeds weer naar voren treden, tot de Messias ten tonele verschijnt en alle menselijke koninkrijken en regeringen vernietigt om het Koninkrijk Gods te vestigen.

De zeven hoofden

Het oude Romeinse Rijk viel in het jaar 476 in handen van de Heruli en hun bondgenoten. Toen deed Justinianus in 554 het Romeinse Rijk in het Westen herleven. In onze tijd liet Mussolini het weer opleven. *Il duce*, de leider, voerde de heerschappij over de zesde belangrijke herleving van het Romeinse Rijk.

Volgens de profetieën van uw bij-

bel, zouden er zeven belangrijke „hoofden” (leiders) komen of zeven herlevingen van het Romeinse Rijk, te beginnen in 554 toen de „dodelijke wond” geheeld werd door Justinianus (Openb. 13:3-5). De andere „wederopstandingen” van het Romeinse Rijk omvatten die van Karel de Grote, Otto de Grote, Karel V (van de Habsburgers), Napoleon en Mussolini-Hitler. De zevende en laatste herrijzenis moet nog plaats vinden.

Zij die de bijbelse profetieën bestuderen, zijn in het algemeen van mening dat het door Daniël genoemde vierde koninkrijk (aangeduid met de benen van ijzer, en de voeten deels van ijzer, deels van leem) het Romeinse Rijk is (Dan. 2:32-45). „Maar in de dagen van die koningen (tien koningen vertegenwoordigd door de „tien tenen”) zal de God des hemels een koninkrijk oprichten, dat in eeuwigheid niet zal te gronde gaan, en waarvan de heerschappij op geen ander volk meer zal overgaan: het zal al die koninkrijken verbrijzelen en daaraan een einde maken (het beeld op zijn voeten en tenen van ijzer en leem verbrijzelen) maar zelf zal het bestaan in eeuwigheid” (Dan. 2:44).

Het zevende hoofdstuk van Daniël noemt vier dieren: leeuw, beer, luipaard en een „vierde beest, dat buitengewoon vreselijk was”, verschillend van alle bekende dieren.

Daniël was geïnspireerd om de vernietiging van dit vierde beest (het Romeinse Rijk) te voorspellen: „... terwijl ik bleef toekijken, werd het dier gedood, zijn lichaam werd vernietigd en prijsgegeven aan de brand van het vuur” (Dan. 7:11).

Dan volgt de komst van de Messias naar deze aarde in macht en heerlijkheid: „Ik bleef toekijken in de nachtgezichten en, zie, met de wolken des hemels kwam iemand gelijk een mensenzoon... en hem werd heerschappij gegeven en eer en koninklijke macht, en alle volken, natiën en talen dienden hem. Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die niet zal vergaan, en zijn koningschap is een, dat onverderfelijk is” (vers 13-14).

Slechts zeer weinigen begrijpen dat het Romeinse Rijk letterlijk zal bestaan bij de komst van de Messias en opnieuw grote verwoestingen zal aanrichten in de naam van de „vrede” — vlak voor de vestiging van het

voorspelde Koninkrijk Gods op deze aarde.

Verenigde Staten van Europa

Onmiddellijk na de Tweede Wereldoorlog drong Winston Churchill in een toespraak in Zürich aan op de vorming van de „Verenigde Staten van Europa”. Sedertdien zijn er tal van stappen ondernomen om dit doel te verwezenlijken (waarvan als meest recente de verkiezingen voor een breder en sterker Europees parlement). De komst van een nieuw Europa is even zeker als het opgaan en ondergaan van de zon.

Veel Europeanen realiseren zich dat zij als afzonderlijke naties onmachtig zullen blijven, tenzij zij zich samenbundelen in een sterke unie. Slechts dan kunnen zij met een eensgezinde stem spreken en het volle profijt trekken van hun politieke en militaire macht.

De jongste oorlog in het Midden-Oosten onderstreepte op pijnlijke wijze Europa's zwakte bij internationale geschillen. De landen van de EEG waren tot toezien gedwongen, terwijl de Verenigde Staten en Rusland de belangrijke besluiten inzake de crisis in het Midden-Oosten van oktober 1973 namen, *zonder hen ook maar te raadplegen*. De Europeanen voeren als bezwaar aan dat zij niet alleen *niet* geraadpleegd werden, maar dat zij veel te laat op de hoogte werden gesteld — toen de internationale situatie in het Midden-Oosten dermate was verslechterd dat de Verenigde Staten zich gedwongen zagen haar strijdkrachten (waaronder die op Europese bodem) in volledige staat van alarm te brengen.

De Europeanen eisen nu meer zeggenschap over wat er in de wereld gebeurt — met inbegrip van het Midden-Oosten, waar de navelstreng van hun olievoorziening zonder hun voorkennis of instemming zou kunnen worden afgesneden. De leden van de Euromarkt hebben dan ook een beroep gedaan op de Organisatie van Petroleum Exporterende Landen (OPEC) om tot meer samenwerking tussen de twee blokken te komen.

Om bij toekomstige crises meer manoeuvreervrijheid te hebben, blijven de Europeanen stappen overwegen om hun eigen politieke en militaire onafhankelijkheid van het toezicht en de beïnvloeding door de Ver-

enigde Staten tot stand te brengen.

Daniël profeteerde meer dan 2500 jaar geleden dat Europa vroeg of laat zal eindigen met een krachtige centrale regering (zoals die van het Romeinse Rijk uit de oudheid).

Dit sterke Europa wordt voorspeld in het zeventiende hoofdstuk van Openbaring: „En het beest (de uiteindelijke manifestatie van het Romeinse Rijk) dat was en niet is, is zelf ook de achtste, maar het is uit de zeven (de zeven hoofden van Daniël 7:4-7), en het vaart ten verderve” (Openb. 17:11).

Het komende beest

Merk nu op dat „het beest” (de leider van dit voor de laatste maal herleeft Romeinse Rijk) de volledige leiding en controle zal hebben over de macht van tien heersers die hem in alles zullen volgen: „En de tien horns, die u zag, zijn tien koningen, die nog geen koningschap hebben ontvangen, maar één uur ontvangen zij macht als koningen, met het beest. Dezen zijn één van zin en geven hun kracht en macht aan het beest. Dezen (het beest en de tien koningen) zullen oorlog voeren tegen het Lam (Christus bij zijn komst), maar het Lam zal hen overwinnen — want Hij is de Here der heren en de Koning der koningen . . .” (vers 12-14).

Deze veldslag, die zich bij Jeruzalem zal afspelen (zie Zach. 14:1-4), wordt beschreven in hoofdstuk 16 van het boek der Openbaring:

„. . . De koningen van de aarde en van de hele wereld (worden verzameld door de geesten van duivelen) . . . op de plaats die in het Hebreuws genaamd wordt Harmagedon” (vers 12-16).

Duizenden jaren lang is Meggido een zeer strategisch gelegen plaats geweest, het belangrijkste kruispunt van wegen van het Midden-Oosten. Deze koningen en hun legers komen samen in Meggido en trekken vervolgens zuidwaarts naar de vallei van Jehoshaphat bij Jeruzalem waar de beslissende veldslag plaats heeft. „En ik zag het beest en de koningen der aarde en hun legerscharen verzameld om de oorlog te voeren tegen Hem (de teruggekeerde Christus) die op het paard zat, en tegen zijn leger. En het beest werd gegrepen en met hem de valse profeet . . . levend werden zij beiden geworpen in de poel des vuurs

die van zwavel brandt. En de overigen werden gedood met het zwaard, dat kwam uit de mond van Hem die op het paard zat; en al de vogels werden verzadigd van hun vlees” (Openb. 19:19-21).

Zoals wij eerder lazen, wordt deze zelfde vernietiging van het beest beschreven in Daniël: „. . . terwijl ik bleef toekijken, werd het dier gedood, zijn lichaam werd vernietigd en prijsgegeven aan de brand van het vuur” (Dan. 7:11).

In de bijbel vertegenwoordigt een koning een koninkrijk (zie Daniël 2:38-39; 7:17, 23). Dus deze „beesten” zijn menselijke regeringen of koninkrijken die de volkeren de eeuwen door hebben uitgezogen en vernietigd. Zij hebben zich gedragen als wilde beesten. Dat schijnt de reden te zijn waarom God hen vergelijkt met roofzuchtige dieren.

Terug naar het elfde hoofdstuk van Daniël.

Wij hebben gezien dat de koning van het Noorden Syrië was — totdat die natie door Rome werd opgeslokt en deel ging uitmaken van het Romeinse Rijk. Vanaf die tijd waren de opeenvolgende koningen van het Noorden de achtereenvolgende leiders van het Romeinse Rijk.

Ook hebben wij gezien dat het Romeinse Rijk zeven hoofden of herrijzenissen zou kennen, te beginnen in 554 n.Chr. met Justinianus. Het zevende (laatste) hoofd van dit Romeinse Rijk moet nog komen — en dat kan wel eens gauwer zijn dan wij denken!

Het rijk van Hitler en Mussolini was het zesde hoofd van het beest. De eerstvolgende leider die de volkeren van Europa zal verenigen, zal het „beest” vertegenwoordigen dat in Daniël en Openbaring werd genoemd. Hij zal tevens de „koning van het Noorden” zijn die in Daniël 11:40-45 wordt genoemd.

Eindtijd-profete

Waarom zal deze „koning van het Noorden” betrokken raken bij het Midden-Oosten? Omdat het Midden-Oosten strategisch zeer belangrijk is. Het bevindt zich op het feitelijke geografische middelpunt van de aarde — het enorm belangrijke kruispunt van drie continenten. Ook is het erg belangrijk omdat het kan bogen op 50 percent van de bewezen oliereserves van de wereld.

Laten wij nu eens dat deel van deze profete bij de kop nemen dat alleen in de laatste 80 jaren in vervulling ging: „Maar in de eindtijd (dat was in 1895-1896) zal de koning van het zuiden (Ethiopië) met hem (Italië in Erithrea) in botsing komen, en de koning van het Noorden (Italië onder Mussolini) zal op deze aanstormen met wagens en ruiters en vele schepen; en hij zal de landen binnenvallen, en als een overstroming steeds verder om zich heen grijpen” (vers 40). Mussolini deed vers 40 in vervulling gaan, maar niet vers 41. Mussolini viel als „koning van het Noorden” niet Palestina binnen. Hij werd in Egypte tot staan gebracht.

Welke landen zal de voorzegde „koning van het Noorden” binnrukken? Welke naties zal hij overwinnen? Vers 41 toont dat hij zal binnenvallen in wat Palestina werd genoemd: „Ook het Sieraadland (het Heilige Land) zal hij binnenvallen en velen zullen struikelen; maar aan zijn macht zullen ontkomen: Edom, Moab en de keur der Ammonieten”.

En hoe zal het Egypte vergaan? Zal het onderworpen worden aan de komende „koning van het Noorden”? „. . . En het land Egypte zal niet ontkomen” (vers 42).

Vers 43 zegt dat „Libyërs en Ethiopiërs” (bedoeld worden de Cushitische volkeren van de Soedan en waarschijnlijk Erithrea) zullen in zijn gevolg (aan zijn grenzen) zijn”.

Maar op dit moment in de tijd zal de „koning van het Noorden” verontrustend nieuws te horen krijgen — waarschijnlijk een militaire dreiging vanuit Rusland en de met dit land verbonden naties. „Doch geruchten uit het Oosten en uit het Noorden zullen hem ontstellen, zodat hij in grote grimmigheid zal uittrekken om velen te verdelgen en te vernietigen” (vers 44).

Beest en valse profeet

Merk op hoe deze koning zijn hoofdkwartier naar Jeruzalem zal verleggen: „En hij zal zijn staatsintenden opslaan tussen de zee en de berg van het Heilig Sieraad — maar dan komt hij aan zijn einde zonder dat iemand hem helpt” (vers 45).

Hij zal zijn paleis neerzetten op de berg Zion, gelegen tussen de Middellandse en de Dode Zee.

Wij hebben reeds gezien dat het beest uit Openbaring 17 en 19 de Messias zal bevechten in de vallei van Jehoshaphat bij Jeruzalem. Maar een „valse profeet” — een grote valse religieuze leider — zal eveneens zijn hoofdkwartier naar Jeruzalem overplaatsen. Dit wordt duidelijk gesteld in 2 Thessalonicensen 2:1-8.

Deze zelfde „valse profeet” wordt aangeduid als „de mens der wetteloosheid” en de „zoon des verderfs” (2 Thess. 2:3). Hij wordt beschreven als „de tegenstander, die zich verheft tegen al wat God of voorwerp van verering heet, zodat hij zich in de tempel Gods zet, om aan zich te laten zien, dat hij een God is” (vers 4).

Onder de hiel van de heidenen

De „koning van het Noorden” zal naar de berg Zion trekken en daar gezelschap krijgen van de valse profeet die grote wonderen zal doen. Deze koning van het Noorden (ook wel het „beest” genoemd) zal op een later tijdstip de halve bevolking van Jeruzalem wegvoeren in gevangenschap (Zach. 14:12).

Het „beest” en de „valse profeet” zullen beiden in Jeruzalem zijn om zich tegen Christus te keren wanneer Hij in verblindende macht en glorie naar de aarde terugkeert. De verschrikkelijke afstraffing van deze beide slechte leiders wordt beschreven in Openbaring 19:20.

Let nu op Jezus' profetie met betrekking tot Jeruzalem in de tijd vlak voor zijn wederkomst: „Zodra gij nu Jeruzalem door legerkampen omsingeld ziet, weet dan, dat zijn verwoesting nabij is. Laten dan die in Judea zijn, vluchten naar de bergen . . . want dit zijn de dagen van vergelding . . . Want er zal grote nood zijn over het land en toorn over dit volk” (Lukas 21:20-23).

Vers 24 is stellig nog niet geheel in vervulling gegaan — ook al was het reeds ten dele vervuld in 70 n.Chr. toen Jeruzalem door Romeinse legers verwoest werd: „En zij zullen vallen door de scherpste des zwaards en als gevangenen weggevoerd worden onder alle heidenen, en Jeruzalem zal door heidenen vertrapt worden, tot dat de tijden der heidenen zullen vervuld zijn.”

God verhaalt van een komende grote strijd bij Jeruzalem: „Dan zal Ik alle volken tegen Jeruzalem ten

strijde vergaderen; de stad zal genomen worden, de huizen zullen worden geplunderd en de vrouwen geschonden. De helft van de stad zal wegtrekken in ballingschap, maar de rest van het volk zal in de stad niet uitgeroeid worden. Dan zal de Here uittrekken om tegen die volken te strijden, zoals Hij vroeger streed, ten dage van de krijg” (Zach. 14:2-3).

Wanneer zal dit gebeuren? Het zal bij de wederkomst van Christus zijn. „Zijn voeten zullen te dien dage staan op de Olijfberg . . . En de Here, mijn God, zal komen, alle heiligen met Hem” (vers 4-5). (Vergelijk 1 Thess. 4:14-17, 1 Cor. 15:51-54 en Open. 11:15-18.)

Dan volgt de verschrikkelijke vernietiging die over hen zal komen die in Jeruzalem tegen Christus strijden: „Dan zal dit de plaag zijn, waarmee de Here alle volken zal treffen, die tegen Jeruzalem zijn uitgerukt: Hij zal ieders vlees, terwijl hij nog op zijn voeten staat, doen wegteren, en ieders ogen zullen wegteren in hun kassen, en ieders tong zal wegteren in zijn mond” (Zach. 14:12).

Het is de oppermacht van God die deze plotselinge dood teweeg zal brengen. Het klinkt zelfs enigszins naar wat er gebeurde in Hiroshima en Nagasaki!

Blijvende vrede voor onze tijd

De voorzeggingen onthullen dat er nog meer strijd en bloedvergieten zal zijn in het Midden-Oosten. Noch de Verenigde Naties, noch enige andere mogendheid of natie zal in staat zijn een doelmatige oplossing te vinden voor de huidige ergerlijke impasse in het Midden-Oosten. Er zullen meer besprekingen, wapenstilstanden en vredesverdragen zijn — en meer aderlatingen. De bijbelse profetie leert dat geen menselijke regering ooit in staat zal zijn een einde te maken aan de vijandelijkheden in dit deel van de wereld. Alle goede voornemens, rijkdommen en macht van de Verenigde Staten zullen er niet in slagen een blijvende vrede in het Midden-Oosten tot stand te brengen.

Alleen de inluiding van de heerschappij van het Koninkrijk Gods onder de leiding van de wedergekeerde Jezus Christus — de Vredesvorst — zal blijvende vrede brengen in het Midden-Oosten en in de wereld. □

ROKEN

(Vervolg van pagina 11)

• *Definieer op duidelijke wijze uw motieven om met roken op te houden en schrijf ze op (gezondheid, gezin, financiën, geestelijke overwegingen, enz.). Houd uw doel steeds scherp voor ogen en laat het nooit verdwijnen of vervagen. Probeer verder te kijken dan de eerste moeilijke dagen of weken, naar de tijd dat u een gelukkig mens zult zijn, verlost van de rookverslaving.*

• *Stop finaal met roken* — maar denk niet dat u een gemakkelijke tijd te wachten staat. Geleidelijk „miniseren” is voor de meeste mensen onbegonnen werk, om de eenvoudige reden dat de nicotinetolerantie van de roker om volledige bevrediging schreeuwt. In het eerder aangehaalde rapport van het hoofd van de Amerikaanse Dienst voor de Volksgezondheid wordt gezegd: „Gedeeltelijke onthouding leidt tot meer in plaats van minder onbehagen bij het streven naar totale onthouding”. Geleidelijk miniseren leidt tot een langere ontwenningperiode, die velen ertoe brengt hun pogingen op te geven en weer tot de oude gewoonte te vervallen.

Gooi alle sigaretten (sigaren of pijpen) weg. Houd ze niet in de zak: „. . . wijdt geen zorg aan het vlees, zodat begeerten worden opgewekt” (Rom. 13:14).

• *Vermijd verleidelijke situaties.* Laat geen vrienden, familieleden of spannende situaties u verleiden om — „alleen maar voor deze keer” — uw pogingen op te geven of uit te stellen. Want dan zit u er weer aan vast! Wellicht is het verstandig om tijdens uw ontwenningperiode alle gezellige bijeenkomsten waar veel gerookt wordt, te mijden. Houdt u zolang met andere zaken en activiteiten bezig. Zoek steun bij iemand die hetzelfde nastreeft als u.

• *Laat u niet door falen ontmoedigen.* In geval u mocht uitglijden, geef het dan niet op. Het kan u verscheidene weken kosten het felle verlangen naar een sigaret de baas te worden (al moet men voor veel langere tijd op periodieke aanvechtingen rekenen). Het lichaam heeft ettelijke dagen nodig om zich van de meeste

(Zie verder pagina 25)

Waar kwam de mens vandaan? Evolveerde hij uit primitieve, aapachtige wezens? Het jongste bewijsmateriaal heeft de bestaande anthropologische theorieën aan het wankelen gebracht en dwingt tot drastische wijzigingen in het evolutionaire denken.

door Robert A. Ginskey

Het lijkt wel dat er bijna geen week voorbijgaat of iemand vindt een nieuw — of moeten we zeggen „oud” — bot van de een of andere veronderstelde vroege voorouder van de mensheid. Wie heeft er bijvoorbeeld nooit gehoord van de Neanderthalmens, of van de Pekingmens, de Javamens, de *Australopithecus africanus* of de Cro-Magnonnens?

Honderdvijftig jaar geleden had vrijwel niemand ooit van „fossiele mensen” gehoord en geloofden de meeste mensen dat de mens een speciale schepping van God was. Maar in onze tijd leveren verscheidene honderden archeologische vindplaatsen een indrukwekkend assortiment botten en door mensenhand bewerkte voorwerpen op en schijnen veel archeologen en anthropologen overtuigd dat deze „de evolutie van de mens” representeren. Maar doen ze dat werkelijk?

Ontdekking van de Neanderthaler

In 1856, drie jaar voor Charles Darwin zijn omstreden theorie van de evolutie publiceerde in het boek *Over de Oorsprong der Soorten*, vond een leraar aan een middelbare school het eerste niet hedendaagse menselijke fossiel. Hij noemde de gelaatloze, van zware wenkbrauwbogen voorziene schedelkap „Neanderthalmens” naar het dal

van de Neander in West-Duitsland. Veel viel er niet te zeggen over de Neanderthaler, want geen van zijn overige skeletdelen werd gevonden.

Toen werd in 1908 nabij het dorp La Chapelle aux Saints in het zuidwesten van Frankrijk een compleet skelet van een Neanderthalmens ontdekt — het compleetste, uitvoerigst beschreven, vaakst afgebeelde en verkeerdst begrepen specimen van een Neanderthaler dat ooit gevonden werd.

Tientallen jaren lang werd hij in talloze spotprenten, museumcollecties en anthropologieboeken afgeschilderd als bestiaal, houterig, met voorovergebogen gang en met een vooruitstekend hoofd.

Maar toen twee anatomen, William Strauss van de Johns Hopkins-universiteit en Alec Cave van de medische school van het St. Bartholomews Hospital in Londen het skelet nog eens onderzochten, bevonden zij dat veel van zijn „primitieve” uiterlijk en zijn onvolgroeide postuur te wijten was aan artritis van de wervelkolom. In hun rapport constateerden zij: „Als deze Neanderthaler weer tot leven zou kunnen worden gewekt en ergens in de New Yorkse ondergrondse neergezet — vooropgesteld dat hij gebaad, geschoren en in moderne kledij zou worden gestoken — dan is het twijfelachtig of hij meer de aandacht zou

OP ZOEK NAAR ADAM

trekken dan sommige van zijn medeburgers”.

De bekende autoriteit F. Clark Howell zei: „Trek hem een confectiepak aan en stuur hem naar de supermarkt om wat kruidenierswaren, en je hebt kans dat hij helemaal niet zou opvallen. Hij zou waarschijnlijk wat kleiner zijn dan de bediende die hem hielp, maar hij zou niet noodzakelijkerwijs de kleinste man in de winkel zijn. Hij zou misschien wat zwaardere gelaatstreken vertonen en wat korter, dikker en gespierder zijn dan de meesten, maar misschien helemaal niet zoveel meer dan de potige magazijnbediende die bezig was de bierkratten op te stapelen.” Zodat onze primitieve, schuifelende, ineengedoken voorouder in feite helemaal niet zo veel van de moderne mens blijkt te verschillen!

De hersenen van de Neanderthalers waren verbazingwekkend groot — gemiddeld zo'n 1450 kubieke centimeter, in vergelijking met slechts 1400 kubieke centimeter bij de gemiddelde moderne mens. Dit zou er op kunnen wijzen dat de Neanderthalers minstens zo intelligent waren als de moderne mens.

De Neanderthals begroef zelfs zijn doden, zoals bewezen door de Shanidar-man van Irak, die ter aarde werd besteld met massa's wilde bloemen, waaronder hyacinten, boterbloemen en stokrozen. Klaarblijkelijk geloofden de Neanderthalers in een hiernamaals, en hielden zij zich bezig met de dood. En dat is stellig een zeer menselijke eigenschap.

Cultureel moge de Neanderthals „inferieur” geweest zijn, hij was niettemin een *mens*.

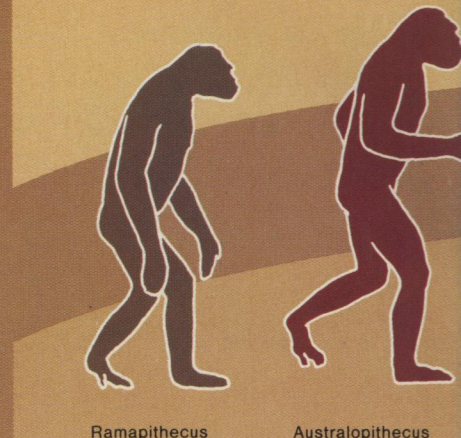
Waarom zouden de Neanderthalers geëvolueerd zijn?

Daar de Neanderthalers zo capabel en intelligent waren, rijst de vraag waarom de evolutionisten beweren dat zij zich evolueerden tot de „moderne mens”. De fossiele bewijzen tonen dat zij een afzonderlijke tak vormden, en dan ook *niet* geleidelijk veranderden in „moderne vormen”.

Even raadselachtig is waarom zij opeens uitstierven! Hun grote hersencapaciteit en andere kwaliteiten in aanmerking nemend, heeft niemand een redelijke verklaring kunnen geven voor het feit dat zij niet langer bestaan. Toch zijn zij in vele wereldstre-

Van aap tot Adam— een moderne mythe?

Het ontstaan van de mens volgens de evolutie wordt vaak uitgebeeld als een voorovergebogen, aapachtig dier (*Ramapithecus*) dat geleidelijk verandert in de moderne mens. Feitelijk vertellen fossiele botten — misschien een paar tanden of wat stukken schedel — weinig over het werkelijke uiterlijk van het wezen. Artistieke weergaven van de verschillende wezens zijn dus grotendeels veronderstelde en gefantaseerde gissingen. De meeste anthropologen geven nu toe dat het idee van een eenvoudige overgang van aap tot Adam waarschijnlijk onhoudbaar is.

Ramapithecus

Australopithecus

ken plotseling en op dramatisch bruuske wijze van het toneel verdwenen.

Neanderthalers vertegenwoordigen niet de ontbrekende schakel in de menselijke evolutie. Integendeel, zij tonen overduidelijk aan intelligente mensen te zijn geweest.

Tonen fossielen de evolutie van de mens?

Bij het op een rijtje zetten van de fossielen beginnen de meeste anthropologen of „botjesonderzoekers” doorgaans met zoiets als de *Ramapithecus punjabicus* (de aap of „pithecus” die in de Punjab provincie van noordelijk India werd gevonden). Dit aapachtige

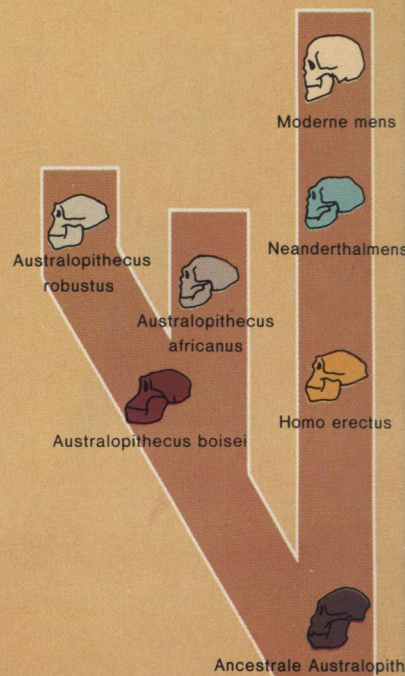
wezen is naar men zegt 14 miljoen jaar oud (volgens de kalium-argon datering) en de voorouder van alle ware hominiden, waaronder de mens. De herseninhoud bedraagt slechts een paar honderd kubieke centimeter, en *Ramapithecus* wordt als regel als een prehominide geclassificeerd.

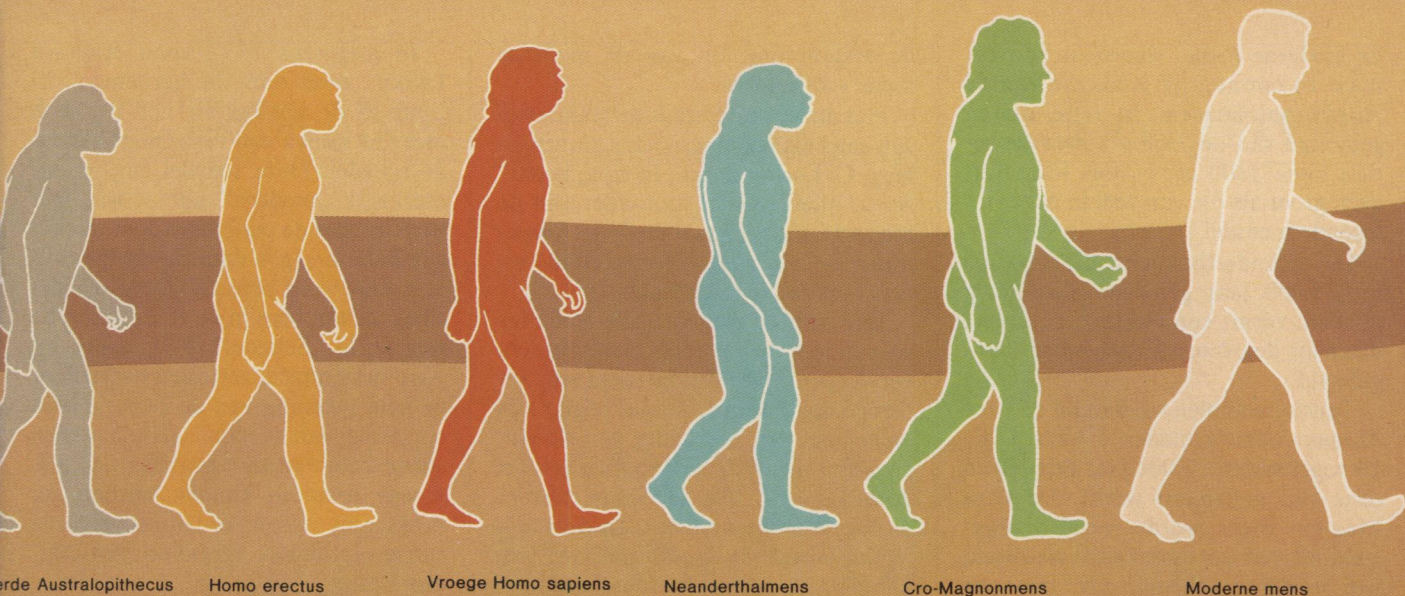
Toch zijn in de daarop volgende 10 tot 12 miljoen jaar geen „voorouders van de mens” bekend! Er is een volledige leemte in de geschiedenis, ook al zou je honderdduizenden „ontbrekende schakels” mogen verwachten als er werkelijk evolutie had plaatsgevonden. De vooraanstaande aanhanger van de evolutie dr. John Pfeiffer

Stamboom van de mens: een spectrum van speculatie

Schaars fossiel bewijsmateriaal heeft geleid tot zeer uiteenlopende verklaringen van de menselijke afkomst. De evolutie-„boom” van C.Loring Brace heeft veel bekende voorouders van de moderne mens. In tegenstelling tot de boom van W.Le Gros Clark, die geen bekende voorouders heeft in de menselijke afstammingslijn. Anthropoloog Philip J.Tobias heeft een boom met Australopithecines in de zijtakken, maar met de Neanderthals als directe voorouder van Adam. Louis Leakey plaatst de Neanderthals in een zijtak. Geweldige verschillen in zulke bomen getuigen van wilde speculaties bij het zoeken naar Adam en zijn zogenaamde voorouders.

Volgens Philip Tobias

erkent: „Er is praktisch niets bekend over zijn ontwikkeling gedurende het tijdvak tussen veertien miljoen en omstreeks vijf miljoen jaar geleden—het grootste hiaat in de geschiedenis van de menselijke evolutie”.

De tweede groep fossielen die gewoonlijk als Adams verre bloedverwanten naar voren wordt geschoven is die van de *Australopithecinen*.

In 1924 vond Raymond Dart, hoogleraar in de anatomie in Johannesburg wat hij aanduidde als *Australopithecus africanus* („zuidelijke aap van Afrika”). Dateringsmethoden plaatsten hem drie miljoen jaar geleden, en

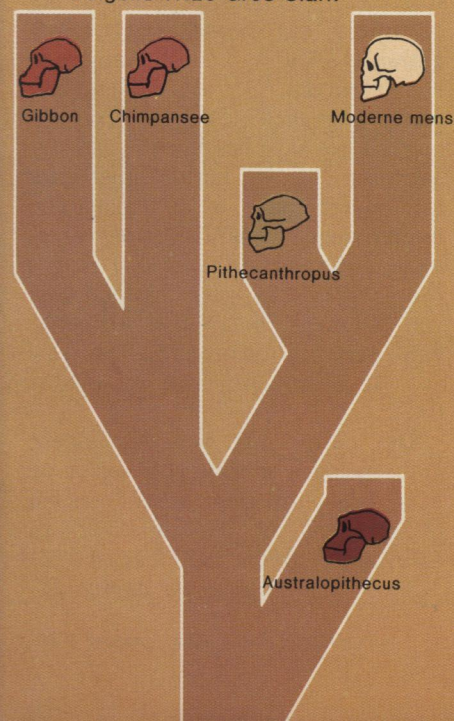
zijn hersenvolume bedroeg ongeveer 500 kubieke centimeter (ongeveer eenderde van dat van de moderne mens). Andere *Australopithecinen* schijnen 4 of 5 miljoen jaren oud te zijn, maar er bestaat geen overeenstemming onder antropologen over de vraag of zij werkelijk een van onze voorouders vertegenwoordigen.

Dit geldt ook voor de fameuze schedel van de *Zinjanthropus africanus* die door Mary B. Leaky, de vrouw van wijlen dr. Louis S.B. Leaky werd ontdekt. *Zinjanthropus*, een van de fossielsoorten van het *Australopithecine* type, was een groot manlijk specimen, gedateerd op 1,75 miljoen jaar gele-

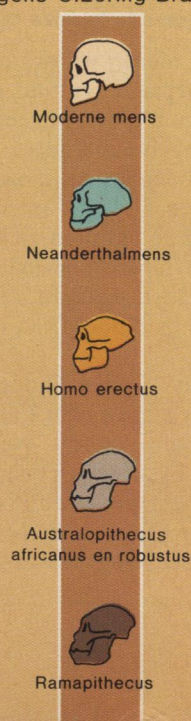
den. „Zinj” werd aanvankelijk als een „ontbrekende schakel” bestempeld, maar uiteindelijk bestreed dr. Leaky dit zelf. In plaats daarvan, zei Leaky, had hij een gemeenschappelijke voorouder met de mens.

Het derde type fossiel in het rijtje van 's mensen veronderstelde evolutionaire voorgeslacht wordt gevormd door de „aapmensen”, aangeduid als *Homo erectus*. De „Javamens” en de „Pekingmens” zijn voorbeelden van deze schepselen, die 300 tot 500 duizend jaar geleden zouden hebben geleefd. Hun gemiddelde hersenomvang bedraagt bijna 1000 kubieke centimeter (omstreeks twee derde van die van

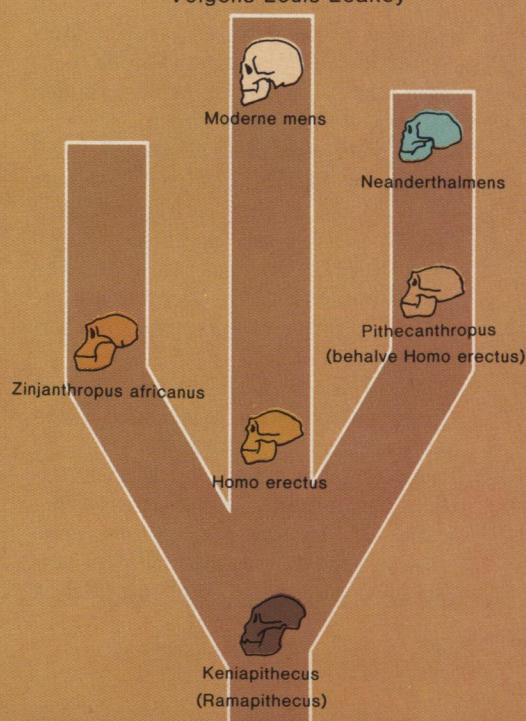
Volgens W.Le Gros Clark

Volgens C.Loring Brace

Volgens Louis Leakey

de moderne mens) waardoor ze twee maal zo omvangrijk is als die van de *Australopithecinen*. In feite maten sommige van de *Homo erectus*-schedels bijna 1300 cc, en dus waren zij even groot als die van veel in onze tijd levende mensen!

De Neanderthals, die 100.000 tot 35.000 jaar geleden geleefd zou hebben, vormt een vierde type fossiel dat door de evolutionisten wordt aangehaald.

Tenslotte komen wij dan tot de *Cro-Magnon* mens („moderne mens”), die als regel tussen 35.000 jaar geleden en onze tijd gedateerd wordt. De *Cro-Magnon* mens wordt veelal voorgesteld als een oorspronkelijk voorbeeld van moderne schedelbouw, met een hersenvolume van zo'n 1400 cc. Toch is er vreemd genoeg geen spoor van de *Cro-Magnon* mens aangetroffen voor zijn „recente” verschijning op het wereldtoneel.

De bewijzen op een rijtje

Door al deze fossielen te rangschikken in wat een ordelijke volgorde lijkt, kunnen een heleboel mensen „zien” hoe de evolutie zich zou kunnen hebben voltrokken. Oppervlakkig beschouwd lijkt het bijna geloofwaardig — totdat men wat diepgravende vragen begint te stellen, de onverklaarbare hiaten opmerkt en zich begint te realiseren dat zelfs anthropologen het verregaand oneens zijn over wat de bewijzen nu eigenlijk inhouden.

Een opmerkelijk feit is de schaarste aan fossiel bewijsmateriaal. Hoewel populaire beschouwingen de indruk geven van het tegendeel, is het een feit dat alle bekende botten van veronderstelde fossiele voorouders van de mens gemakkelijk in een kleine kast zouden kunnen worden opgeborgen!

In feite zijn er ongeveer evenveel manieren om de „bewijzen” voor de evolutie van de mens te rangschikken als er archeologen en anthropologen zijn. Neem maar eens een aantal van de „stambomen” in ogenschouw die voor de evolutie van de mens zijn voorgesteld.

Sir W. Le Gros Clark, de befaamde Britse paleontoloog, beschouwt *Homo sapiens* als het eindprodukt van de evolutie, maar zonder dat zijn voorouders bekend zijn. Alle *Australopithecinen*, de *Picanthropinen* (*Homo erectus*) en zelfs de Neanderthals vertegenwoordigen „takken” die niet in

de afstammingslijn van de moderne mens voorkomen!

Het andere uiterste is de stamboom van een bekend Amerikaans anthropoloog, C. Loring Brace. In zijn „boom” wordt alles als een voorouder van de moderne mens beschouwd — *Ramapithecus*, *Australopithecus*, *Homo erectus* en de Neanderthaler.

Dan zijn er diegenen die sommige voorouders behouden, maar andere verwerpen. De Zuidafrikaanse anthropoloog Philip J. Tobias begint zijn boom met een voorouder van de *Australopithecus*, die zich ontwikkelt tot *Homo erectus*, tot de Neanderthaler en tot de moderne mens. De verschillende soorten *Australopithecinen* (zoals *Zinjanthropus*) worden in zijtakken weggewerkt.

Wijlen dr. L.S.B. Leaky beredeneerde het als volgt: *Kenyapithecus* evolueerde tot *Homo erectus*, waaruit zich de moderne mens ontwikkelde. Leaky bracht de meeste *Pithecanthropinen* en de Neanderthals in een zijtak onder. Hij zette zelfs zijn befaamde „Zinj” fossiel in een zijtak, en verwijderde deze daarmee van een plaatsje in de menselijke afstammingslijn.

Na de aanschouwing van al deze tegenstrijdige stambomen zal het u duidelijk zijn dat de veronderstelde evolutie van de mens niet meer is dan een veronderstelling — een postulaat en zelfs geen theorie. Zoals de anthropoloog F. Clark Howell verklaarde: „Iedereen die denkt dat we het probleem opgelost hebben, houdt zonder twijfel zichzelf voor de gek”.

De steentijdmens in onze tijd

Natuurlijk dienen wij ons bij elke poging een bepaalde cultuur of een bepaald creatuur „later” in een reeks onder te brengen dan andere, goed voor ogen te houden dat er in onze tijd nog vele „Stenen Tijdperk”-mensen leven, terwijl andere culturen zich al in het „Ruimte Tijdperk” bevinden. Bekende voorbeelden daarvan zijn de Bosjesmannen in Zuid-Afrika en Australië.

De in het „Stenen Tijdperk” levende Tasaday-stam op het Filippijnse eiland Mindanao vormt eveneens een voorbeeld. Fysiologisch behoren zij tot de moderne *Homo sapiens*! Toch is hun cultuur (hun werktuigen, hun stijl van leven enz.) nog die van de vroegste Steentijd!

In augustus 1972 vond Richard Leaky, zoon van de beroemde dr. Louis S.B. Leaky, bij het Rudolph meer in Kenya een verbazingwekkende schedel. Deze schedel zag er opmerkelijk „modern” uit — wat niet wegnam dat de ouderdom door middel van kalium-argon datering op 2,8 miljoen jaar werd bepaald. Deze schedel sloeg als een bom in de archeologische wereld in. Schedel 1470, zoals hij werd bestempeld, zette een streep door de hele rekening van de evolutionaire oorsprong van de mens. „Hij laat geen spaan heel van de opvatting dat alle vroege fossielen kunnen worden gerangschikt in een ordelijke volgorde van evolutionaire veranderingen”, aldus Leaky.

Waarom maakte Leaky zich zo druk? Omdat de schedel in het geheel niet in het kader paste! Het bewijsmateriaal duidde erop dat deze man (of vrouw) in dezelfde tijd leefde als de primitieve aapachtige schepsels, de *Australopithecinen*! Leaky zei: „Ofwel we werpen die schedel van ons, ofwel we verwerpen onze theorieën over door evolutie teweeggebrachte veranderingen. Hij past doodgewoon niet in vorige modellen van het begin van de mensheid.”

Voorouders uit „Afar”?

Begin 1979 maakte de fysisch anthropoloog dr. Carl Johanson een nieuwe „stamboom” voor de mens bekend die gebaseerd was op een aantal fascinerende fossielvondsten in de Afar regio van Afrika. Johanson beweert dat hij een nieuwe aapmenssoort heeft geïdentificeerd die hij bestempelt als *Australopithecus afarensis* (Afar aapmens). Aangezien het wezen van Afar het midden hield tussen „wat men als menselijk en wat men als des aaps beschouwt”, betoogt Johanson dat „wij het definitief kunnen onderbrengen in de zoölogische familie van de mens”. Bijgevolg verzekert Johanson dat *Australopithecus africanus* geen voorouder is van de mens, maar deel uitmaakt van een „doodlopende” zijtak van de stamboom van de evolutie.

Dat neemt niet weg dat andere anthropologen er niets voor voelen de befaamde *Australopithecus* fossielen te degraderen tot „dode zijtakken van de evolutie”, zodat zij Johansons be-
(Zie verder pagina 28)

WAAROM NIET TUSSEN DE REGELS DOOR LEZEN?

Indien door de een of andere bovennatuurlijke kracht iedereen op aarde gedwongen zou worden de waarheid te spreken, zouden wij ongetwijfeld een wereldwijde chaos krijgen, het einde van de beschaving zoals wij deze kennen en wel binnen een uur!

Wat moet een arm christelijk lam doen te midden van al deze wolven? Droevig genoeg trachten al te velen, in volslagen oprechtheid „alle dingen te geloven” zoals het „hoofdstuk van de liefde” (1 Cor. 13) ons schijnt te vermanen. Maar de toepassing van bijbelse waarheden vereist evenwicht, wijsheid en soms pijnlijke ervaring. Met uitspraken als „de andere wang toekeren”, „geeft de keizer wat des keizers is” en „ieder mens moet zich onderwerpen aan de overheden” verkeert de christelijke duif al te vaak duidelijk in het nadeel — onnodig echter.

Maar de vredesvorst, het lam Gods, de Zoon des mensen en de Zoon Gods „geloofde”, „keerde”, „gaf” of „onderwierp zich” wanneer zijn opvatting van waarheid (en profetische noodzakelijkheid) het in een bepaalde situatie vereiste. De wereld is vol leugenaars, bedriegers (en bedriegsters), dieven, vervalsers, perverse naturen, sadisten, misleiders, rebellen en „Belialskinderen”. Dit was Jezus niet onbekend.

Denkt u dat Hij belasting betaalde op het brood en de vis die Hij voor de vijfduizend vermenigvuldigde? En hoe zit het met de doordringende wijsheid van niet-kritische tijden zoals zijn ervaring met de „vrouw bij de bron”? Zij vond het vreemd dat Hij ook maar tot haar wilde spreken, daar Hij een jood was en daar maakte zij een opmerking over. Hij greep de gelegenheid aan om haar een paar juwelen van waarheid te geven, behoorlijk gewikkeld in de symbolische woorden „brood” en „water” die haar, naar Hij zeide,

voorgoed zouden vrijwaren tegen dorst en honger. Hij drong er vervolgens bij haar op aan haar man te roepen om zich bij hen te voegen. Zij antwoordde met te zeggen: „Ik heb geen man”. Waar Jezus in zekere zin mee instemde met de woorden dat zij in werkelijkheid vijf mannen had gehad en dat de man met wie zij nu leefde, inderdaad niet haar echtgenoot was.

Jezus bepaalde dus wat Hij wel en wat Hij niet geloofde — Hij woog, oordeelde, merkte op en kwam feilloos tot de waarheid zonder welk verhaal ook met huid en haar te slikken. Kortom, Hij las tussen de regels door, zoals Hij deed met iedereen waarmee Hij gedurende heel zijn leven in aanraking kwam.

Laten wij daarom ten slotte in dit bevel van Jezus geloven: „Zie, Ik zend u als schapen midden onder wolven; weest dan voorzichtig als slangen en argeloos als duiven. Maar wacht u voor de mensen . . .” (Matth. 10:16-17). De vertaling kon even goed luiden: „listig als een slang en eenvoudig als een duif”. Slang, satan, de duivel, het is voor sommige christenen moeilijk Jezus te geloven wanneer Hij listigheid voorschrijft — maar, zoals met de meeste dingen of eigenschappen, is het niet het ding en de eigenschap die als zodanig slecht zijn, maar het gebruik ervan. Daarom vereist Jezus' bevel ook de argeloos-als-een-duif motivering voor het gebruik van listigheid. Zeer wijs!

Nu kan het leven veel vervullender, verheugender, lonender zijn. De drukkende last van het geloof in iedere tegenstrijdige uitspraak of situatie is weggenomen. Het streven naar bedachtzaamheid, zelfbeheersing en behoedzaamheid is meer dan beloning genoeg. Laten wij de proef nemen met onze nieuwgevonden, doch van verantwoordelijkheid vervulde vrijheid. □

EUROPA'S LOT

(Vervolg van pagina 7)

is) de Westduitse nationaliteit verwierf, zal naar verwachting zijn thema in de beide kamers van het parlement in Straatsburg en Luxemburg naar voren brengen.

Daar komt bij dat dr. von Habsburg een veel bredere kijk heeft op wat het Europa van de toekomst zal moeten zijn. Onlangs zei hij tegen interviewers van het Westduitse weekblad *Der Spiegel* dat als iemand een Euro-parlementariër wil zijn, hij „voor heel Europa moet opkomen”, en hij voegde eraan toe dat „het Europa van de negen niet meer dan een begin is. Net zoals de eenwording van Italië in de 19^e eeuw begon met een deel van de staat, Piëmonte, zo zal het grotere Europa zich later uit dit Europa van de negen ontwikkelen.”

Door *Der Spiegel* gevraagd hoe ver „zijn Europa” zich zou uitstrekken, antwoordde dr. von Habsburg: „Het zal zich tot de grenzen van Rusland uitstrekken” — d.w.z. dat het ook het nu door de Sovjets bezette deel van Oost-Europa zal omvatten. En hij voegde eraan toe: „Het is voor ons een onverteerbare gedachte dat dekolonisatie uitsluitend van toepassing zou zijn op Afrika en Azië, en niet evenzeer op Europa”.

Goede vriend van Strauss

Het was door zijn intieme vriendschap met de Beierse politieke leider Franz Josef Strauss dat dr. von Habsburg er verleden jaar in slaagde vrijwel onmiddellijk het Westduitse staatsburgerschap te verwerven, een proces dat voor iemand van koninklijke bloede in de regel veel meer tijd vergt. Dr. von Habsburg; die zijn Oostenrijkse staatsburgerschap aanhoudt (maar die afstand heeft gedaan van zijn rechten op de vakante troon van de Oostenrijks-Hongaarse monarchie) woont tegenwoordig in het Beierse Pöcking, niet ver van de Oostenrijkse grens.

De heer Strauss, evenals de voormalige kroonprins een vroom katholiek, prees dr. von Habsburg als een der schranderste politieke geesten van Europa, en men zal er goed aan doen de rijzende politieke sterren van

deze beide mannen te blijven gadeslaan. (Op 3 juli jl. werd Strauss door de samenwerkende Westduitse christendemocraten kandidaat gesteld voor het bondskanselierschap in de verkiezingen van 1980.)

In zijn in 1965 verschenen boek *Entwurf für Europa* schreef Strauss: „Europa is verdeeld . . . en toch zou elk aspect van deze malaise van de vrije westerse wereld kunnen worden rechtgetrokken door een massale inspanning om stap voor stap tot een Europese politieke federatie te komen. Een Verenigde Staten van Europa met een eigen atomaire afschrikkingswapen onder supranationale controle zou de tweede onmisbare zuil vormen van een westerse defensiegemeenschap in verbondenheid met de Verenigde Staten van Amerika.”

„Wij moeten gestalte geven aan een aantal nieuwe politieke feiten,” vervolgde hij, „aan een nieuw politiek Europa, niet los van Amerika, niet alleen, maar neutraal tussen Rusland en Amerika, een op eigen benen staand politiek Europa. Als dit proces tijd vergt, dient die tijd goed te worden gebruikt. Ik ben niet bereid de volgende tien of twintig jaar te blijven luisteren naar dezelfde afgezaagde slagzinnen tot ik tachtig ben. (Hij is nu 64.) Wij moeten het machtsevenwicht in de wereld wijzigen, het militaire evenwicht van de nucleaire afschrikkingswapens stabiliseren en met toenemende kracht een politieke campagne voeren.”

Kerk en Staat

Zoals de hoofdredacteur van *De Echte Waarheid*, Herbert W. Armstrong, bij herhaling heeft benadrukt sedert de Engelstalige editie van dit tijdschrift 45 jaar geleden werd gestart, wordt het toneel nu dan eindelijk in gereedheid gebracht voor de laatste wederkeer van het Romeinse Rijk in de eindtijd. Let op wat de heer Armstrong nadat hij de profetieën van onze bijbel had doorvorst, in het juni/juli nummer van 1934 van *The PLAIN TRUTH* schreef:

„De Schrift profeteert dat in de laatste dagen TWEE GROTE MILITAIRE MACHTEN zullen opkomen — een daarvan als de herleving van het Romeinse Rijk in een federatie van 10 naties in het territorium van het Ro-

meinse Rijk uit de oudheid; de andere „Gog” of Rusland met zijn bondgenoten . . .”

En met uniek, van God gegeven inzicht, schreef hij in *The Plain Truth* van oktober 1951:

„Alleen de paus kan het leiderschap verschaffen, het eenmakende, bevestigende element om deze Verenigde Staten van Europa — dit herrezen Romeinse Rijk — tot werkelijkheid te maken”.

En korter geleden, in het februari-nummer 1979 van *De Echte Waarheid* (voordat paus Johannes Paulus II aan zijn precedentloze reis naar Polen begon):

„Sinds 1935 heb ik telkens weer verkondigd dat het laatste der zeven tijdperken van het Heilige Roomse Rijk in onze generatie zal komen — een „Verenigde Staten van Europa” die tien naties of groepen van naties in Europa zal combineren — met een vereniging van kerk en staat!

De landen van Europa streven naar hereniging. Zij wensen een gemeenschappelijke munteenheid, één enkele gecombineerde militaire strijdmacht, één enkele regering. Zij hebben een begin gemaakt met de Gemeenschappelijke Markt. Zij sturen nu aan op een gemeenschappelijke munteenheid. Nochtans, op zuiver politieke basis zijn zij totaal onbekwaam geweest.

Op slechts één manier kan dit herrezen Heilige Roomse Rijk verwezenlijkt worden — door de ‚goede diensten’ van het Vaticaan, dat opnieuw kerk en staat verenigt, met het Vaticaan als verbindende en heersende instantie (Openb. 17:1-5).

Dit nieuwe verenigde Europa zal, militair en economisch, even sterk of zelfs nog machtiger zijn dan de Verenigde Staten of de Sovjetunie. Het zal een derde gigantische wereldmacht zijn! Maar het zal buitengewoon kort bestaan (Openb. 17:10, 12) — daar ijzer en kleiachtig leem zich niet vasthechten en niet aan elkaar kleven (Dan. 1:42-43).”

Het weldra komende herrezen Romeinse Rijk zal ook nu weer een unie van kerk en staat zijn. In één opzicht had Jozef Stalin gelijk. De paus beschikt niet over „divisies”, maar hij heeft miljoenen mensen. Hun organi-

(Zie verder pagina 28)

7 BEWIJZEN

(Vervolg van pagina 3)

Om zich niet schuldig te maken aan de zonde van Eli, ontnam Gods apostel zijn zoon alle bevoegdheden en zette hem uit de Kerk.

De zoon had laten voorkomen dat niemand het moest wagen „hem te passeren” door naar de apostel van Christus te gaan — dat alle gezag in een toen groot wereldwijd Werk van God *bij hem ophield* — dat hij boven zichzelf alle gezag had afgesloten.

Maar zelfs de apostel van Christus heeft niet het recht het gezag boven hem af te sluiten. In Gods bestuur staat degene met minder gezag nog steeds onder het gezag van degenen die boven hem staan. Gezag eindigt niet op enig punt onder God de Vader.

Het einde van dit toepasselijk voorval is dat allen in Gods Kerk nu weten dat de deur naar de apostel van Christus altijd open staat voor allen die onder hem staan.

Gods Kerk is geen wereldlijke organisatie — het is een geestelijke organisatie, door Christus geroepen uit de wereld en haar doen en laten. Toch is de Kerk goed georganiseerd — dat moet wel om goed te functioneren. De Kerk bestaat uit de verwekte kinderen van God — de toekomstige goddelijke familie.

Het gezin van God

Op menselijk niveau is de Kerk eigenlijk de verwekte familie van God. God inspireerde Paulus aan de heidense bekeerlingen te Efeze te schrijven: „Zo zijt gij dan geen vreemdelingen en bijwoners meer, maar medeburgers der heiligen en *huisgenoten Gods*” (Ef. 2:19). Met andere woorden, van het verwekte gezin van God. Het vervolg luidt:

„Gebouwd op het fundament van de apostelen (Nieuwe Testament) en profeten (Oude Testament), terwijl Christus Jezus zelf de hoeksteen is. In Hem wast elk bouwwerk, goed ineensluitend, op tot een tempel, heilig in de Here” (vers 20-21). God openbaart dus hier dat de Kerk is:

1) het huisgezin of de verwekte familie van God; 2) een gebouw — een heilige tempel — goed ineensluitend — dat wil zeggen *goed georganiseerd* (en natuurlijk volgens Gods model).

Als een gebouw — de heilige tempel waar Christus naar toe zal komen — is het gebouwd op een stevige grondslag: de door Christus gekozen apostelen en de profeten. Veel van het Nieuwe Testament zijn slechts aanhalingen of citaten uit de Schriften van de profeten van het Oude Testament. De dingen die in het Oude Testament geschreven zijn, waren „opgetekend ter waarschuwing voor ons, over wie het einde der eeuwen gekomen is” (1 Cor. 10:11).

Wederom herinnerde de apostel Paulus Timotheus eraan: „... dat gij van kindsbeen af de heilige Schriften kent (de enige Schriften die Timotheus van kindsbeen af gekend kon hebben, waren die geschreven

*Jezus kondigde het feit
van het komende
Koninkrijk aan, dat
doordat Hij Satan
overwon, zeker was
gesteld.*

door de profeten van het Oude Testament), die u wijs kunnen maken tot zaligheid door het geloof in Christus Jezus” (2 Tim. 3:15). De geschriften van de profeten van het Oude Testament waren een onderdeel van de grondslag van de Kerk van God.

En natuurlijk is Jezus Christus de belangrijkste hoeksteen — het hoofd zelf van de Kerk.

De tempel waar Christus naar toe zal komen

Er is veel verwarring en discussie geweest over *wanneer* de tempel gebouwd zal worden, waar Christus naar toe zal komen.

De profetie van Maleachi spreekt van Christus' tweede komst naar zijn tempel (Mal. 3:1-6).

In de profetie van Haggai wordt er profetisch aan gerefereerd. Zerubbabel was als landvoogd van een kolonie gezonden om 70 jaren na de vernietiging van Salomo's tempel de tweede tempel te bouwen. Hij bouwde de tempel waar Jezus naar toe kwam, hoewel die vergroot en verfraaid was

door de Romein Herodes. Maar sprekende van deze tempel als een prototype en voorloper van de tempel waar Christus naar toe zal komen bij zijn *tweede* komst, staat er geschreven: „De toekomstige heerlijkheid van dit huis zal groter zijn dan de vorige, zegt de Here der heerscharen; op deze plaats zal Ik heil geven, luidt het woord van de Here der heerscharen” (Hagg. 2:10).

Het is ondenkbaar dat de Israëli's in het huidige internationale geharrewar over het door hen in bezit hebben van het oude Jeruzalem ooit in staat zouden zijn de Arabische mohammedaanse Omarmoskee — die nu op de plek van Salomo's tempel staat — te slopen en daar een nieuwe te bouwen van grotere pracht en heerlijkheid dan Salomo's tempel. Echter, zoals de tweede tempel die Zerubbabel bouwde een typische voorloper was van de tempel waar Christus naar toe zal komen, zo was Zerubbabel evenzeer de typische voorloper van iemand die Christus zal gebruiken voor het bouwen van de veel heerlijker tempel waar Christus in zijn heerlijkheid naar toe zal komen.

Zacharia 4:9: „De handen van Zerubbabel hebben dit huis gegrondvest, zijn handen zullen het ook voltooiën...” En evenals de handen van Zerubbabel die tweede tempel ook *werkelijk* voltooiden, zo zal diegene dat doen die door Christus gebruikt wordt voor het bouwen van de tempel waar Hij naar toe zal komen in zijn heerlijkheid.

En de Kerk van God van nu zal een „bouwwerk” zijn „goed ineensluitend (en groeiend) tot een tempel, heilig in de Here” (Ef. 2:21).

De Kerk de bruid van Christus

De enige en enig ware Kerk, een geestelijk lichaam, dat door Christus goed georganiseerd is, is de toekomstige bruid van Christus — om Christus te huwen na zijn komst en na de wederopstanding en verandering van de Kerk tot onsterfelijkheid.

In Efeze 5 wordt dit door een overeenkomst aangetoond: „Mannen, hebt uw vrouw lief, evenals Christus zijn gemeente heeft liefgehad en Zich voor haar overgegeven heeft, om haar te heiligen, haar reinigende door het waterbad met het woord, en zo zelf de gemeente voor Zich te plaatsen, stralend, zonder

vlek of rimpel of iets dergelijks, zó dat zij heilig is en onbesmet . . . omdat wij leden zijn van zijn lichaam. Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één vlees zijn. Dit geheimenis is groot, doch ik spreek met het oog op Christus en de gemeente" (Ef. 5:25-32).

De Kerk bestaat uit het lichaam van Christus. Meer hierover straks. Maar het lichaam dat Christus aangeboden wordt, *zal geen vermindert* lichaam zijn waar een arm, een been of andere delen aan ontbreken. Het is één Kerk — goed *ineensluitend* — niet uiteengevallen in veel delen die verschillende mannen volgen die proberen volgelingen van anderen achter zich aan te lokken.

Dit toekomstig huwelijk wordt weer aangehaald in 2 Corinthe 11:2: „Want met een ijver Gods waak ik over u, want ik heb u verbonden aan één man, om u als een reine maagd voor Christus te stellen”.

Het huwelijk onder het Nieuwe Verbond zal plaats vinden bij de komst van Christus in heerlijkheid: „En ik hoorde als een stem van een grote schare en als een stem van vele wateren en als een stem van zware donderslagen, zeggende: Halleluja! Want de Here, onze God, de Almachtige, heeft het koningschap aanvaard. Laten wij blijde zijn en vreugde bedrijven en Hem de eer geven, want de bruiloft des Lams is gekomen en zijn vrouw heeft zich gereed gemaakt" (Openb. 19:6-7).

Op dit punt is het verhelderend te herinneren dat Jezus kwam als „de bode van het verbond" (Mal. 3:1). Hij kwam als de bode van het Nieuwe Verbond.

Het Oude Verbond was een contract aangegaan tussen de kinderen Israëls en het Woord (dat later Christus zou worden) — de God van het Oude Testament. Het was een huwelijksovereenkomst. God „deed het aanzoek" en Israël „aanvaardde" (Ex. 19:6, 8). Die „huwelijks-overeenkomst" was ook het begin van het koninkrijk Israël als één van de volkeren der aarde.

Het Nieuwe Verbond zal ook een huwelijksovereenkomst zijn, waarbij de Kerk, op dat moment veranderd tot geestelijke onsterfelijkheid, trouwt met Christus. Maar dat verbond zal *ook* het begin zijn van Gods

Koninkrijk, dat met Gods bestuur zal heersen over alle volken.

Het Oude Verbond was gesloten met een vleselijk gezind volk op basis van hun belofte om te gehoorzamen. Het Nieuwe Verbond zal gesloten worden met een door de Geest verwekt en door de Geest geboren volk dat zijn gehoorzaamheid reeds bewezen heeft.

Moderne mogelijkheden tot hedendaagse massacommunicatie

De leden van de Kerk worden, in hun geheel, niet geroepen om „uit te gaan" met de boodschap van het evangelie, maar om de apostel te steunen, te helpen en achter hem te staan bij het brengen van de boodschap aan heel de wereld.

Ik vermeldde dat met de moderne mogelijkheden van de massamedia — de drukpers, radio, televisie, zelfs de telefoon waarmee men een ander in elk gewenst deel van de wereld binnen een paar minuten of minder kan bereiken — momenteel één apostel veel meer mensen kan bereiken dan al de apostelen uit de eerste eeuw bij elkaar.

Maar dit gebruik van de moderne mogelijkheden tot massacommunicatie in onze tijd vereist naast evangelisten, herders en assistenten, ouderlingen en diakenen en diakonessen in de plaatselijke kerken over de hele wereld, een aanzienlijke organisatie van mensen met administratieve vaardigheden.

In de gelijkenis van Jezus van de talenten (Mattheus 25) schildert Hij zichzelf af als iemand die talenten schonk aan diverse mensen die hier op aarde achterbleven, terwijl Hij in de hemel was.

„En de een gaf hij vijf talenten, een ander twee, een derde één, een ieder naar zijn bekwaamheid . . ." (vers 15). Deze „talenten" — geldstukken — symboliseerden geestelijke gaven en een dosis van de heilige Geest die aan ieder gegeven waren. Hij schonk overeenkomstig de natuurlijke vermogens van ieder.

Het twaalfde hoofdstuk van 1 Corinthe openbaart dat er diverse bestuurlijke functies in de Kerk zijn — en dat God diverse geestelijke gaven schenkt voor die diverse functies. Hetzelfde principe is nog steeds van kracht, aangezien God consequent is en nooit verandert. Hij *schenkt* door de heilige Geest speciale gaven overeenkomstig iemands eigen natuurlijke aanleg.

Ik heb vaak gepraat over „het passen van een vierkante stop in een rond gat" om het menselijk falen af te beelden, doordat zovelen niet doen waarvoor ze op basis van hun natuurlijke aanleg geschikt zouden zijn.

„Er is verscheidenheid in genadegaven, maar het is dezelfde Geest" (1 Cor. 12:4). Al deze diverse *bijzondere* talenten, vaardigheden en bekwaamheden, worden, hoewel ze verschillend zijn, allen geschonken door dezelfde heilige Geest.

„En er is verscheidenheid in bedieningen, maar het is dezelfde Here; en er is verscheidenheid in werkingen, maar het is dezelfde God, die alles in allen werkt" (vers 5-6). Het is God die *in ons* werkt.

„Doch dit alles werkt één en dezelfde Geest, die een ieder in het bijzonder toedeelt, gelijk Hij wil. Want gelijk het lichaam één is en vele leden heeft, en al de leden van het lichaam, hoe vele ook, één lichaam vormen, zo ook Christus; want door één Geest zijn allen tot één lichaam gedoopt . . ." (vers 11-13).

„Maar nu zijn er wel vele leden, doch slechts één lichaam" (vers 20.)

Maar hoe zit het met degenen die een mens volgen, buiten dat ene lichaam? God zegt dat wij geen mens moeten volgen. Paulus zegt dat „uit uw eigen midden zullen mannen opstaan . . . om de discipelen achter zich aan te trekken" (Hand. 20:30).

De apostel Paulus moest de kerk te Corinthe terechtwijzen omdat zij individuele mannen volgden: „Doch ik vermaan u, broeders, bij de naam van onze Here Jezus Christus: weest allen eenstemmig . . ." — en vanwaar ontving de Kerk die eenstemmigheid waarin ze allemaal moesten geloven? Van de apostelen. En de apostelen hadden het van Christus ontvangen. En Jezus Christus had het van God de Vader ontvangen. Het vervolg luidt: „ . . . en laten er *geen scheuringen onder u* zijn; weest *vast aaneengesloten, één van zin* en één van gevoelen" (1 Cor. 1:10).

De apostel verweet hen, zeggende: „ . . . dat er *twisten onder u* zijn" (vers 11).

„Ik bedoel dit, dat ieder uwer zijn leus heeft: Ik ben van Paulus! En ik van Apollos! En ik van Céfás! En ik van Christus!" (vers 12.) Christus is niet verdeeld (vers 13). □

(wordt vervolgd)

ROKEN

(Vervolg van pagina 15)

door sigaretten erin gebrachte vergiften te ontdoen en het vergt als regel zes maanden tot een jaar om iemand die niet al te veel jaren heeft gerookt, weer schone, gezonde longen te doen krijgen. Geef uw lichaam de kans te genezen.

• *Win aanvullende informatie in,* alsmede suggesties van gezondheidsdiensten en klinieken. Niet alle mensen reageren op precies dezelfde wijze op de uiteenlopende hulpmethoden, activiteiten of oefjes. Manieren die voor anderen van veel nut waren, zullen misschien ook u helpen. (Bij voorbeeld het drinken van veel vruchtensap of het gebruiken van kauwgom helpt sommige mensen; maar misschien juist u niet.) Hoofdzaak is en blijft echter een krachtige motivatie.

Onuitputtelijke bron van geestelijke bijstand

Veel mensen zijn erin geslaagd op eigen kracht met roken op te houden, gedreven door louter fysieke redenen zoals gezondheid, geld, of liefde voor hun gezin.

Maar *de machtigste motivatie van al* voor het overwinnen van ongeacht welke moeilijkheid of zonde is dat men tot een juist begrip komt en dat men ernaar streeft het machtige levensdoel te bereiken, waartoe God u hier op aarde heeft geplaatst.

De Echte Waarheid heeft opdracht te laten zien hoe dat levensdoel verband houdt met alles wat hier op aarde geschiedt. Dat machtige doel is: de ontwikkeling, met Gods hulp, van een goddelijk karakter; de ontwikkeling van niets minder dan de geest, de levensopvatting en het denken van God en van Christus opdat men uiteindelijk in Gods eigen familie kan worden geboren. (Vele artikelen in *De Echte Waarheid* handelen juist over dit onderwerp. Ook bieden wij onze lezers vele brochures of overdrukken van artikelen aan, zoals *Waar toe bent u geboren?*, die u op aanvraag gratis worden toegezonden.)

Gods Woord — de bijbel — bevat eveneens machtige, geestelijke wapenen, die de ware christen kan hanteren wanneer hij van het roken

of een andere verslaving af wil komen.

Het eerste daarvan is: Venedert u voor God en bidt erom. God ontfermt zich over wie Hem vrezen (Ps. 103:11-13). Hij zal degenen helpen, die berouw over hun zonden tonen en zich tot Hem bekeren (Jes. 55:7-8).

Vraag God speciale steun en kracht om te overwinnen zodat u Hem en zijn bedoeling met uw leven kunt eren. „Daarom . . . blijft . . . uw behoudenis [verlossing] bewerken met vreze en beven, want God is het, die om zijn welbehagen zowel het willen als het werken in u werkt” (Filipp. 2:12-13).

Ziehier nog meer bijbelse principes of beloften, die men in gedachten moet houden als men van het roken af wil komen.

„Laat dan de zonde niet langer als koning heersen in uw sterfelijk lichaam, zodat gij aan zijn *begeerten* zoudt gehoorzamen” (Rom. 6:12).

„ . . . immers, door wie men overmeesterd is, diens slaaf is men” (2 Petr. 2:19).

„ . . . wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt hervormd door de vernieuwing van uw denken . . .” (Rom. 12-2).

„ . . . dat gij, wat uw vroegere wandel betreft, de oude mens aflegt, die ten verdere gaat, naar zijn misleidende begeerten, dat gij verjongd wordt door de geest van uw denken en de nieuwe mens aandoet, die naar (de wil van) God geschapen is in waarachtigheid en heiligheid” (Ef. 4:22-24).

„ . . . laten ook wij . . . afleggen alle last en de zonde, die ons zo licht in de weg staat, en met volharding de wedloop lopen, die voor ons ligt . . . Gij hebt nog niet ten bloede toe weerstand geboden in uw worsteling tegen de zonde” (Hebr. 12:1, 4).

„Laten wij daarom met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid ontvangen en genade vinden om hulp te verkrijgen te gelegener tijd” (Hebr. 4:16).

De apostel Paulus beval de christenen „ . . . niet meer naar de *begeerten* van mensen, maar naar de *wil van God* de tijd, die nog rest in het vlees, te leven. Want er is tijd genoeg voorbijgegaan met het volbrengen van de wil der heidenen, toen gij

wandelde in allerlei losbandigheid, begeerten, dronkenschap, brassen, drinken en onzedelijke afgoderij. Daarom bevreedt het hen (die niet bekeerd zijn), dat gij u niet met hen stort in diezelfde poel van liederlijkheid en zij belasteren u” (1 Petr. 4:2-4).

Maar hoe moet het wanneer wij fouten begaan? „Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid” (1 Joh. 1-9). God begrijpt het wanneer wij vallen, maar verwacht van ons dat we daarna opstaan en verder gaan.

De bijbel staat vol met uitspraken die een christen motiveren, inspireren en aanmoedigen in zijn streven alle mogelijke zonden te overwinnen. Roken is slechts één van de zondige verslavingen waaraan menselijke wezens ten prij kunnen vallen.

Zoals bij het overwinnen van elk ander kwaad, zo dient de mens ook hier alles in het werk te stellen om deze verslaving de baas te worden, maar God verleent extra kracht aan wie Hem ernstig zoeken (Jak. 5:16-18).

De beloning

Er bestaan zowel lichamelijke als geestelijke redenen om het steeds erger wordende internationale kwaad van de nicotine- of tabakverslaving te mijden dan wel te bestrijden.

Denk andermaal aan de beloning die het mijden — of het opgeven — van het roken oplevert. U zult er gezonder door worden. U zult dan meer kunnen genieten van goed voedsel en van frisse lucht. U zult u een prettiger mens voelen en dat heerlijk vinden.

Ook zult u er meer zelfrespect door krijgen. Het overwinnen van een verslaving is een krachtige stimulans om ook andere moeilijkheden in dit leven de baas te worden.

En boven alles is daar het feit dat God de Schepper en de Schenker van alle leven is.

Wij hopen dat u de moed zult hebben uw leven te veranderen, dat u zich niet door de massa laat meesleuren, doch ertegen ingaat, dat u de ongrijpbare reclame zult doorzien om dan „God te verheerlijken in uw lichaam, en in uw geest, welke Godes zijn” — *en niet de uwe!* □

Persoonlijk

(Vervolg van pagina 1)

een paar andere leden van de Japanse Tweede Kamer dat zij tot mijn Japanse zonen wilden worden gerekend. Het waren allen belangrijke Kamerleden. Het aantal van deze Japanse zonen van mij is nu 12.

Alle redevoeringen werden vertaald. Indien een Japanse functionaris kort sprak, sprak hij natuurlijk in het Japans, maar na iedere zin vertaalde de tolk de zin in het Engels. Het geheel was voor mij opgezet; daarom was ik de voornaamste spreker. Zowel Stanley Rader als Osamo Gotoh spraken kort.

Ik had al eerder gezegd dat ik niet van tevoren zou bedenken wat ik zou gaan zeggen en evenmin van aantekeningen zou spreken. Ik wist dat de levende Christus mij zou ingeven wat ik moest zeggen — en Hij deed het ook.

Er was minstens een half dozijn ambassadeurs (met hun echtgenotes) van andere landen aanwezig. Daardoor wist ik dat er een aantal verschillende godsdiensten vertegenwoordigd was.

Gesteld dat u werd gevraagd op te staan en te spreken tot ongeveer 300 hooggeplaatste personen, van wie sommigen de boeddhistische, sjintoïstische, islamitische of taoïstische godsdienst aanhangen, zonder iets te weten van de ware God, en u wist dat Jezus Christus wilde dat u hun het goede nieuws van het Koninkrijk Gods verkondigde. En u moest dit evangelie aan deze belangrijke mensen brengen.

Hoe zou u dat aanpakken? Indien u twee of drie dagen had om erover na te denken en te formuleren wat u zou zeggen, wat zou u dan zeggen?

Ik wist dat de levende Christus mij zou leiden. Evenals u ben ik slechts een mens, maar ik vertrouwde op de levende Jezus. Hij gaf mij in wat ik moest zeggen.

Ik zei dat ik persoonlijke ontmoetingen met veel staatshoofden heb, dat ik met hen praat over hun problemen en over wereldproblemen. Dat hun problemen groter zijn dan in hun vermogen ligt op te lossen. Ik zei vervolgens dat ik een hoofdartikel had gelezen in een van de voornaamste nieuwsbladen der wereld. Het verklaarde dat onze „wereldproblemen

en kwalen nu zo groot zijn dat het erop lijkt dat de enige hoop der wereld is gelegen in de tussenkomst van een grote hand ergens vandaan". Op deze wijze bracht ik de opperste God onder de aandacht van deze vele regeringsfunctionarissen van verschillende godsdiensten, en toen verklaarde ik dat deze „grote ongeziene hand" de niet-aanschouwde Schepper was die alle aan dit banket vertegenwoordigde volken van één bloed had gemaakt.

Ik zei voorts dat velen mij beschouwen als een ambassadeur zonder portefeuille (dat wil zeggen, geen officiële politieke gezagsdrager). Maar feitelijk, zei ik tot hen, was ik een officiële ambassadeur van de grote God die ons allen heeft geschapen. En ik bracht hun van Hem het goede nieuws — het nieuws van 's werelds enige hoop — dat wij nu in de allerlaatste dagen zijn van de huidige door mensen gemaakte beschaving, met meer problemen en euvelen dan de mensheid kan oplossen en dat nu weldra, in onze generatie, God zal ingrijpen en de wereldheerschappij van God zal vestigen; dat wij dan zullen hebben wereldvrede, geluk, vreugde en economische overvloed voor allen in alle landen.

Ik zei: „Ik vraag u niet te geloven wat ik zeg. Wij mensen zullen dit niet tot stand brengen. Het zal ons aangedaan worden — en ondanks onszelf, of wij het geloven of niet en of wij het willen of niet. Maar ik heb het u enkel aangekondigd en het zal beslist gebeuren!"

Zo, met een paar woorden, en terwijl ik bij iedere zin wachtte tot de tolk hem herhaald had in de Japanse taal, verkondigde Jezus Christus door mij het evangelie van het Koninkrijk aan ongeveer 300 leiders van Japan en verscheidene andere landen.

En ik zou willen zeggen dat dit het is wat het bureau van de procureur-generaal in Californië wil noemen „het overhevelen van miljoenen dollars per jaar voor mijn eigen gebruik". In de afgelopen twee jaar hebben wij nog geen tiende van \$1 miljoen uitgegeven aan dit belangrijke werk van het brengen van het evangelie aan landen overal ter wereld.

In de afgelopen 10 jaar heeft dit gedeelte van het werk minder dan \$1 miljoen per jaar gekost, terwijl

onze begroting verscheidene miljoenen dollars per jaar omvat voor salarissen van predikanten en het personeel van het hoofdkwartier, verscheidene miljoenen voor radio, voor tv en voor drukwerk.

Ik had ook een ontmoeting met premier Masayoshi Ohira. Ik heb in de afgelopen 10 jaar iedere Japanse premier ontmoet en bezocht — premier Eisaku Sato, premier Kakuei Tanaka, premier Takeo Miki, premier Takeo Fukuda en nu premier Ohira. Ik ben in Japan hogelijk geëerd.

Er is een gezegde dat een profeet in zijn eigen land niet wordt geëerd. Daar komt de vervolging vandaan. Maar hier ben ik meer geëerd dan welke onofficiële niet-Japanner ook.

Mischien het belangrijkste nieuws dat ik u van deze reis kan geven is dat er vaste plannen worden gemaakt voor een officieel bezoek van mij aan communistisch China — officieel de Volksrepubliek China, in gezelschap van twee of drie van de hoogste leden van het Japanse parlement. Twee van de meest vooraanstaande leden van de Japanse wetgevende vergadering zijn bezig de regelingen uit te werken. De reis zal met ons eigen G-II straalvliegtuig worden gemaakt. Er worden persoonlijke ontmoetingen gearrangeerd met de voorzitter van de communistische partij en eerste-minister Huo Guofeng, alsmede met de plaatsvervangende premier Deng Xiaoping.

Zoals u weet, heb ik er lang op gewacht dat Jezus Christus deuren zou openen, indien Hij wilde, dat zijn apostel naar de leiders van China en de Sovjetunie zou kunnen gaan. Natuurlijk kan ik nog niet weten wat Christus van plan is, maar Hij is in staat overal deuren te openen waar Hij wil dat ik heen ga als zijn ambassadeur en apostel.

Er worden nu plannen gemaakt voor een bezoek aan de regeringshoofden en vele andere leiders in een land dat ik nog niet heb bezocht — Tunesië, aan de zuidelijke kust van de Middellandse Zee, ten westen van Egypte. En ik heb reeds een persoonlijke ontmoeting gehad met president Anwar Sadat van Egypte. Dit is stellig een zeer geslaagde reis geweest.

Ik besluit met te vragen om uw ernstige en vurige gebeden voor mij en het Werk. □

DE HEER ARMSTRONG IN JAPAN

Herbert W. Armstrong werd opnieuw enthousiast en warm welkom geheten in Japan bij een banket voor hem in het Imperial Hotel te Tokio. Meer dan 250 van Japans leidende burgers en regeringsfunctionarissen waren aanwezig. Onder hen (foto linksboven) dr. Makato Fujita, assistent van de president van de Weseda-universiteit in Tokio (staande naast de heer Armstrong die een toespraak houdt); parlementslid Ide (staande, foto boven); parlementslid Tokuo Yamashita (staande, foto onder) met leden van het Japanse cabinet.

EUROPA'S LOT

(Vervolg van pagina 22)

satie tot operabele „divisies” zal de taak van het staatsgezag zijn.

Op soortgelijke wijze kan de staat, zoals de communistische leiders van Oost-Europa in deze tijd aanschouwelijk maken, niet effectief zijn als zij niet op de harten van het volk steunt. Alleen de kerk kan het volk onderwerpen aan het goedgekeurde staatsgezag!

Persoonlijkheden reeds op het toneel?

De persoonlijkheden die volgens de profetie voor het einde van deze eeuw en voor de vestiging van het Koninkrijk Gods zulke geweldig belangrijke eindtijdrollen zullen gaan spelen, staan *mogelijk* nu al op het toneel, hoewel de bijbel hen niet bij name noemt.

Over Johannes Paulus II schreef *Time*: „De Slavische paus is onverwacht uit zijn triomfantelijke bezoek aan Polen naar voren getreden als een spectaculaire en indrukwekkende persoonlijkheid op het wereldtoneel. Johannes Paulus zal zonder twijfel een eigen oordeel uitspreken over de waardigheden en de grootmachten van zijn tijd.”

De reden waarom de communistische autoriteiten de terugkeer van de gewezen aartsbisschop Karol Wojtyla toestonden, is dat zij zo gauw mogelijk een pauselijk bezoek „achter de rug wilden hebben”. Maar inmiddels heeft de paus laten weten dat hij van plan is over een jaar of drie terug te keren!

Ook overweegt paus Johannes Paulus II nog deze herfst voor de Verenigde Naties te verschijnen — een bezoek dat hij voornemens is te combineren met een tournee langs minstens zeven Amerikaanse steden. Afgezien van het bezoek in 1965 van de toenmalige paus Paulus aan het hoofdkwartier van de Verenigde Naties in New York, heeft nooit eerder een regerende paus de Verenigde Staten bezocht.

Evenzeer als Johannes Paulus verdienen Franz Josef Strauss en Otto von Habsburg alle aandacht.

In zijn voorwoord bij von Habs-

burgs boek over „de maatschappelijke orde van morgen” wijst Christopher Hollis erop dat Otto „gaarne zou zien dat Europa zijn noodzakelijke eenheid zou herstellen”, en dat hij „van mening is dat de keizerskroon van Karel de Grote en van het Heilige Roomse Rijk zeer wel een rol zou kunnen spelen in de symboliek van deze eenheid”.

In de keizerlijke schatkamer in de Hofburg in Wenen bekeek ik een van deze symbolen. Omsloten door glas ligt daar de uit de tijd van Otto de Grote — de 10^e eeuw — daterende kroon van het Heilige Roomse Rijk te pronk, als wachtte zij op een laatste kroning.

Die kroning zou zich wel eens kunnen voltrekken in deze stad, met haar levendige Europese traditie — honderden jaren lang de zetel van het gezag van het Heilige Roomse Rijk en na de val daarvan in 1814 nog tot 1918 de regeringszetel van de Oostenrijks-Hongaarse monarchie. Zal het wereldlijke gezag van de op handen zijnde kerk-staat combinatie eveneens hier komen te zetelen?

Wenen — en Oostenrijk — vormen tegenwoordig de feitelijke brug tussen Oost en West. Men vraagt zich af wat de toekomstige functie zal zijn van de omvangrijke „Stad van de Verenigde Naties” die op de andere Donau-oever haar voltooiing nadert. Zij is eigendom van de Oostenrijkse staat en zal aan de Verenigde Naties in bruikleen worden gegeven voor de somma van 1 schilling (15 Nederlandse centen) per jaar. Zou zij in de toekomst voor andere doeleinden gebruikt kunnen worden?

Houd dus uw oog gericht op paus Johannes Paulus II, op Franz Josef Strauss, op Otto von Habsburg en zelfs op Wenen. Er is inderdaad weinig tijd meer.

Als de dienaren van Gods ware Kerk, niet beschreven als een gigantische organisatie, maar als de „kleine kudde” van de Vader (Lukas 12:32), de taak van de prediking van het ware evangelie van het Koninkrijk Gods in de hele wereld (Matth. 24:14) voltooid hebben, zal het einde van deze wereld gekomen zijn en daarmee de dageraad van de Nieuwe Tijd. □

ADAM

(Vervolg van pagina 20)

weringen aanvechten. Ook Mary Leaky betwist Johansons uitspraken en bestempelt zijn werk als „niet erg wetenschappelijk”.

Een van de problemen is dat de voetafdrukken van Johansons primitieve hominiden vrijwel niet te onderscheiden zijn van die van de moderne mens. „Ze zijn”, aldus Johanson, „vrijwel identiek aan moderne voeten”. En dus is er, althans wat voeten betreft, naar men veronderstelt miljoenen jaren lang geen evolutie opgetreden! „De boom van de menselijke evolutie”, aldus erkent Johanson, „lijkt eerder op het struikgewas van de evolutie”. Maar wat Mary Leaky betreft, stelt Johanson dat zij „wel een erg beperkt inzicht toont in datgene waar de evolutie om draait”.

De gevolgtrekking ligt voor de hand: niemand weet waar de mens vandaan kwam. Niemand, dat wil zeggen niemand die zich beperkt tot de fysieke bewijzen.

Daartegenover verschaft het Woord van God wel een antwoord. Het boek Genesis onthult dat het God was, en niet de evolutie, die de eerste mens maakte. „En God schiep de mens naar zijn beeld . . . man en vrouw schiep hij ze” (Gen. 1:27).

Christenen kunnen de bewijzen aanvaarden dat er staartloze apen en staartapen zijn die een zekere gelijkenis vertonen met de mens. Ongetwijfeld heeft er een verscheidenheid aan aapachtige creaturen bestaan die nu zijn uitgestorven. Inderdaad houdt de bijbel rekening met een wereld vóór Adam. Maar de bewijzen tonen dat de oer-„apen” niet de evolutionaire voorouders van de mens waren; het is zelfs zo dat nooit is aangetoond dat „primitieve hominiden” zich tot wat dan ook geëvolueerd hebben!

Neen, verre van de door evolutie voortgebrachte afstammelingen van primitieve hominiden te zijn, vormen Adam en zijn nakomelingen de speciale schepping van de grote God van het universum, die vóór een heel speciaal doel op de aarde geplaatst zijn. Dat doel wordt duidelijk in het fascinerende boekje *Waartoe bent u geboren?* Schrijf om een gratis exemplaar aan: Ambassador College, Postbus 333, 3500 AH Utrecht. □

Van onze lezers

Uit een zonnig land

Heel hartelijk dank ik u voor het toezenden van de schriftelijke bijbelcursus. Ik ben er o zo blij mee en zeer enthousiast erover. Ik vind het geweldig mooi en zeer verrijkend voor mezelf, maar ook voor onze jonge Indonesische medezusters. Alles vertaal ik in het Indoneesisch.

Ook krijg ik geregeld uw prachtig tijdschrift *De Echte Waarheid*. Ze blijven wel lang onderweg, maar dat geeft niets. Pas is het januari-nummer binnen van 1979. U kunt rekenen op ons aller dagelijks gebed.

Zr. A.,
Ternate, Indonesia

De twee Duitslanden

Regelmatig ontvang ik het blad *De Echte Waarheid*, zeer tot mijn genoegen en tevredenheid, behalve dan, dat ik telkens toch weer wat geprikkeld geraak door de betiteling van „echte waarheid”. Er bestaat immers geen echte waarheid, omdat de waarheid op zichzelf „echt” is. Niettemin begrijp ik best, hoe men tot die titel van „echte waarheid” komt.

Zoals ik juist heb getypt, ben ik bijzonder tevreden over uw blad. Met instemming heb ik enige uren geleden in het nummer van juni 1979 onder meer het artikel over de z.g. twee Duitslanden gelezen, dat van de hand van Gene Hogberg zou stammen. De tendentie van de realiteit zou wel eens dezelfde kunnen zijn als die welke in dat artikel is aangegeven. Er werd niet bij verteld dat de hoofdschuldige van die situatie een Amerikaan is die tegenwoordig vergeten lijkt te zijn en die vrijwel nimmer in Nederland meer wordt genoemd, n.l. ene Franklin Roosevelt. Tegenwoordig begin ik te geloven dat er inderdaad een soort „collectieve schuld” bestaat en dat schuld, gepleegd door vorige generaties, tot in de navolgende vierde tot en met zevende generatie wordt gewroken. Wij zitten nu met de problemen, veroorzaakt door de vorige generatie. Het artikel van de heer Hogberg is bijzonder evenwichtig en overwogen en je zou haast niet geloven dat hier een Amerikaan aan het woord is.

Verder zou ik willen zeggen dat in dat betreffende nummer van uw blad bijna alle andere artikelen goed en interessant zijn. Ik ben er als . . . van overtuigd dat er een God moet bestaan en dat die God nog steeds „zichtbaar” is. Al is dat alleen al aan de fleurige bloemen die nu in

het voorjaar in de tuinen en weilanden prijken, te zien.

A.M. den H.
Eindhoven

Actueel

Reeds vele jaren lees ik *De Echte Waarheid* met toenemende belangstelling. Ze is zeer bij de tijd en goed geïnformeerd, en ze bereidt ons naast de bijbel (waaruit de echte waarheden opgespoord en gedolven worden) voor op de gebeurtenissen van de dag en van de komende tijden. In uw blad roert u onderwerpen aan, waarover in de meeste kerken weinig of niets wordt geleerd en gesproken. En het is voor ons in de komende generaties zo zeer noodzakelijk te weten wat ons te wachten staat.

S.S.
Emmen

Gratis dienstverlening

Door het gebrekkige studiebeurzenstelsel zou ik me als minvermogen student normaal gesproken niet kunnen permitteren me te abonneren op een zo degelijk tijdschrift als *De Echte Waarheid*, laat staan dat ik op eigen initiatief nog een extra schriftelijke cursus zou aanvatten (zoals ik nu gedaan heb met uw schriftelijke bijbelcursus). Uw gratis dienstverstreking maakt dit alles nochtans zeer wel mogelijk, waarvoor mijn oprechte dank.

Ik doe op uw gulheid en deskundigheid nogal vaak een beroep sinds ik verleden jaar voor het eerst kennis met u maakte. Geloof echter dat ik geenszins van uw goedheid wil profiteren. Als ik verder ga met uw studielectuur aan te vragen, is dat enkel uit een groeiende drang naar de ware religieuze bewustwording — een drang die uzelf in mij hebt doen ontwaken (en ook daarvoor dank ik u!). Ik zie al uit naar het ogenblik waarop m'n financiële toestand het toelaat dat ik ook zelf uw werk zal steunen en er zo toe zal bijdragen dat steeds meer mensen doordrongen raken van Gods Woord en Gods bedoelingen met ons in deze dagen.

M.A.,
Leuven, België

Afscheid

Een kort afscheidsbriefje. Ongeveer twee jaar heb ik door middel van publicaties kennis kunnen nemen van uw zienswijze op diverse zaken. Ik heb daarbij een goede indruk gekregen van uw organisatie, waarvan ik het een en ander heb opgestoken, terwijl ik het met

veel dingen niet eens kan zijn. Omdat ik meen het wel gezien te hebben en tevens in mijn plaats iemand anders met uw werk te laten kennis maken, verzoek ik het toezenden van *De Echte Waarheid* te stoppen. Hartelijk dank. Ik hoop dat uw uitgaven verder op veel mensen nog een gunstige invloed mogen uitoefenen.

W.B.
Hindeloopen

Op de goede weg

Hartelijk dank voor de reeds toegezonden lessen van de bijbelcursus. Het is een totaal nieuwe, hoopgevende wereld die voor ons opengaat. Het gros van de dogma's en aanverwante leerstellingen die we op school leren en geleerd hebben, hebben mijn vriend en ik (we studeren beide nog) overboord moeten gooien omdat ze inderdaad niet op waarheid steunden. In feite hebben wij alles aangevaard zonder te beproeven of zulks werkelijk waar is, voordat we de ware Kerk leerden kennen langs het prachtige tijdschrift *De Echte Waarheid* om. Dank om ons op de goede weg te helpen. Ik vind het echt fijn dat ons abonnement zomaar vernieuwd kon worden, vooral omdat het, wat ons betreft althans, het enige goede bijbelse tijdschrift is.

A.R.
Brugge, België

Bijbelcursus

Graag wil ik u dank zeggen voor de toezending van de schriftelijke cursus. Al lang speur ik de profetieën, en vooral het boek Openbaring na (in de kerken niet of nauwelijks behandeld) en heb zodoende heel wat over deze onderwerpen gelezen. Veelal leerstellingen en veronderstellingen, boeiend, maar verwarrend.

De cursus nu heeft de bijbel zelf onweerlegbaar aan het woord gelaten en heeft er lijn ingebracht. Na de laatste les heeft de cursus niet afgedaan; ik zal hem opnieuw, en nu wat rustiger, bestuderen.

Mijn hernieuwde enthousiasme voor Gods Woord is overgewaaid naar een vriend van mij. Graag maak ik van deze gelegenheid gebruik voor hem een abonnement op *De Echte Waarheid* en een proefles van de schriftelijke cursus aan te vragen.

J.C. v.Z.
Den Haag

Hartelijk dank voor de bijbellessen die ik mocht ontvangen. Gaarne zou ik de volgende ook willen ontvangen. Ik hoop hier veel van te kunnen leren en begrijpen. Het fijne hiervan is dat je de lessen kunt volgen als je er de zin en de tijd voor hebt en dus niet gebonden bent aan een lesuur. Ook het blad *De Echte Waarheid* lees ik erg graag.

Fam. M.D.
Haarlem

DE OPSTANDING WAS NIET OP ZONDAG

Was Jezus drie dagen en drie nachten in het graf? De twijfelende Farizeeën vroegen Jezus om een teken — een bovennatuurlijk bewijs — als blijk dat Hij de Messias was. Jezus antwoordde: „Een boos en overspelig geslacht verlangt een teken, maar het zal geen teken ontvangen dan het teken van Jona, de profeet. Want gelijk Jona drie dagen en drie nachten in de buik van het zeemonster was, zo zal de Zoon des mensen in het hart der aarde zijn, *drie dagen en drie nachten*” (Matth. 12:39-40). Maar kunt u drie dagen en drie nachten tellen tussen zonsondergang op „Goede Vrijdag” en zonsopgang op Paaszondag?

Weinig belijdende christenen kwamen ooit op het idee deze „Goede Vrijdag/Paaszondag”-traditie

eens nader te onderzoeken of te bewijzen. Toch zegt de bijbel ons „alle dingen te onderzoeken”. Het gratis boekje *De opstanding was niet op zondag* verklaart de verbazingwekkende waarheid over de opstanding van Christus en wat de werkelijke reden van de zondagsheiliging is. Schrijf vandaag nog om uw gratis exemplaar.

De
OPSTANDING
was NIET op Zondag!

VERZOEK OM LECTUUR ADRESWIJZIGING

Kruis aan:

- Zend mij de volgende lectuur _____
- Adreswijziging: _____
- Nieuwe abonnee:
Schrijf hieronder het nieuwe adres

Naam _____

Adres _____

Plaats / Land _____

Knip uit en zend dit samen
met het adresstrookje
naar.

De Echte Waarheid
Postbus 333
3500 AH Utrecht
(Nederland)